

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Cu titlu de manuscris
CZU: 331.105.44:316.42(043.3)

NICOLAESCU IRINA

**STRATEGII SINDICALE INTERNAȚIONALE ÎN CONDIȚIILE
GLOBALIZĂRII: IMPLICAȚII PENTRU REPUBLICA MOLDOVA**

562.03 – PROBLEME ȘI STRATEGII ALE DEZVOLTĂRII GLOBALE

Rezumatul tezei de doctor în științe politice

Chișinău, 2024

Teză a fost elaborată în cadrul Departamentului Relații Internaționale al Universității de Stat din Moldova

Conducător științific:

TEOSA Valentina, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar

Referenți oficiali:

1. BÎRCA Alic, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar;

2. PÎRȚAC Grigore, doctor în științe politice, conferențiar universitar.

Componența Consiliului științific specializat:

1. VARZARI Pantelimon, *președinte*, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar;

2. ROTARU Veronica, *secretar științific*, doctor în științe politice, conferențiar universitar;

3. VASILESCU Grigore, doctor habilitat în filosofie, profesor universitar;

4. STAN Valentina, doctor în științe politice, conferențiar universitar;

5. RUSANDU Ion, doctor în filosofie, conferențiar cercetător;

6. BOIȘTEANU Eduard, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar.

Susținerea va avea loc în data de 26 septembrie 2024, ora 14:00, în cadrul ședinței Consiliului științific specializat D 562.03-24-98 la Universitatea de Stat din Moldova, str. A. Mateevici, 60, blocul IV, s. 222.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la Biblioteca științifică a Universității de Stat din Moldova și pe pagina web a ANACEC (www.anacec.md).

Rezumatul a fost expediat la 24 august 2024.

Secretar științific al Consiliului științific specializat

ROTARU Veronica,

doctor în științe politice, conferențiar universitar

Conducător științific

TEOSA Valentina,

doctor habilitat în științe politice, profesor universitar

Autor

NICOLAESCU Irina

CUPRINS

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII	4
CONȚINUTUL TEZEI.....	9
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI.....	25
BIBLIOGRAFIE	28
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI	32
ADNOTARE (în română, engleză și rusă).....	34

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. În condițiile actuale ale proceselor de globalizare și integrare europeană este net necesar de a revizui acțiunile tuturor actorilor procesului social-politic privind contribuția lor la dezvoltarea țării. Dintre acestea, sindicatelor din Republica Moldova le aparține un loc deosebit conform prevederilor internaționale de dezvoltare.

Procesul de globalizare are implicații politice, sociale și economice profunde. Apariția noilor amenințări globale duce la excludere pentru o mare parte a populației lumii, probleme grave ale șomajului și la decalajul crescând între salarii și profit. Globalizarea a dus, de asemenea, și la o anumită pierdere a controlului de către instituțiile democratice asupra politicilor economice și de dezvoltare. Globalizarea, care are ca impact apariția unor noi amenințări în domeniul sferei muncii, a impus în agenda internațională necesitatea reconsiderării rolului, misiunii, programelor și strategiilor sindicatelor în realizarea obiectivelor de dezvoltare ale Adunării Generale a ONU. Noile Obiective de Dezvoltare Sustenabilă ale Agendei 2030 sunt construite pe cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului, stabilite la Summit-ul Mileniului din anul 2000 și revizuite în cadrul Summit-ului de Dezvoltare Durabilă în anul 2015. În aceste condiții este net necesară conștientizarea rolului sindicatelor naționale în procesele de democratizare și a contribuției acestora la dezvoltarea societății prin răspunsul adecvat la noile provocări și amenințări.

Răspunsurile organizațiilor sindicale la provocările globalizării contra sărăciei au fost înrădăcinate în tradiția și mandatul lor. Misiunea sindicatelor este axată pe îmbunătățirea calității vieții oamenilor prin promovarea unor standarde de bunăstare, justiție socială pentru toți și respectarea drepturilor omului. Așa cum au fost esențiale în abordarea exceselor revoluției industriale, a devastării postbelice și a luptei pentru independență politică și în campaniile împotriva regimurilor dictatoriale și a apartheidului, sindicatele se angajează astăzi în aceeași luptă pentru a apăra muncitorii și pentru a promova justiția socială. Astfel, în condițiile actuale, acestea au un rol important în abordarea provocărilor globale. Ele dispun de un instrument important în epoca globalizării, și anume: de capacitatea de a mobiliza și solidariza lucrătorii spre susținerea implementării strategiilor internaționale. Pe de alta parte, în condițiile globalizării a crescut rolul sindicatelor în cadrul parteneriatului social al mecanismului tripartit constituit pe platforma democratică din actori politici: reprezentanții ai statului, organizațiilor angajaților, angajatorilor și ale societății civile.

În Republica Moldova, stat candidat de aderare la Uniunea Europeană, este necesar de a alinia situația socială și economică din țară la standardele și criteriile mediului social european, precum și de a aborda provocările dezvoltării socio-umane în contextul secolului al XXI-lea. Dimensiunea sindicală a politicii sociale la nivelul Uniunii Europene constă în democratizarea sferei muncii, includerea activă a sindicatelor în eliminarea provocărilor globale și contribuția eficientă la

dezvoltarea prin îmbunătățirea condițiilor de muncă, egalitatea șanselor, promovarea incluziunii sociale etc. În acest scop, se urmărește o armonizare comună a politicilor sociale din sfera muncii la nivelul tuturor țărilor-membre din Uniunea Europeană prin implicarea activă a sindicatelor naționale în mecanismele tripartite de dialog social și a strategiilor europene de dezvoltare. Pentru sindicatele din Republica Moldova, ca parte componentă a organizațiilor sindicale europene, este important de a racorda standardele sociale europene, de a democratiza relațiile din sfera muncii și de a se implica eficient în procesul de dezvoltare națională prin implementarea strategiilor internaționale respective.

Gradul de studiere a temei. Importanța acestui studiu este determinată de faptul că organizațiile sindicale internaționale și strategiile sindicale au devenit obiect de cercetare în știința politică, economică, socială și juridică, oferindu-i fenomenului dat o analiză interdisciplinară. Atenție deosebită acordă problemei în cauză cercetătorii occidentali G.Esping-Andersen[12], R.Titmuss[46], F.Castles[6], S.Leibfried, P.Pierson[17], L.Dick[8], N.Barr[51]. Aceștea au analizat diverse aspecte legate de activitatea sindicală, problemele și politicile sociale, dreptul la muncă, lupta privind ocuparea forței de muncă, istoria și apariția organizației sindicale europene, precum și la formarea și integrarea sindicatelor. Un loc aparte, în contextul investigațiilor autorilor occidentali J.M.Servais[41], L.Martin[19], S.Ohtsu[33], P.Moreau Defarges[21], preocupați de problema dată, îl ocupă cercetarea rolului și impactului OIM în ce privește studierea organizațiilor sindicale internaționale și implementarea strategiilor la nivel național.

Un interes deosebit pentru problema cercetată prezintă studii ale sindicatelor din România, care au cunoscut un complex proces reformator, iar procesul de restructurare s-a desfășurat pe baza principiilor și strategiilor atât ale OIM, cât și ale organizațiilor sindicale internaționale ITUC și ale celor regionale, precum ETUC. Pentru a înțelege procesele și tendințele sindicalismului din Republica Moldova este important de a studia lucrările cercetătorilor români, în care sunt puse pe tapet apariția și istoricul sindicatelor române, tendințele de dezvoltare integrare pe piața societății românești și evoluția rolului lor activ pe piața muncii în contextul social european. Printre autorii acestora sunt de menționat F.Dragne[10], M.Albici și V.Dorneanu[3], I.Popescu, I.Albu și G.I.Năstase[35].

Totodată diferite aspecte ale problemei date își găsesc reflectare și în lucrările savanților din spațiul post-sovetic, care prezintă un interes special pentru Republica Moldova, atât ca spațiu istoric tradițional sindicalist, dar și ca membri ai aceiași regiuni din cadrul OIM. Acești autori analizează un șir de probleme ce prezintă interes atât pentru tema cercetată, cât și pentru sindicatele din Republica Moldova. Drept exemplu pot servi lucrările elaborate de V.Speranski[52], E.Holostova[57], I.Olimpieva[50], N.Volghin[49] ș.a.

În știința contemporană socială din Republica Moldova, problematica politicii sociale din sfera muncii a devenit obiect de cercetare politologică, sociologică,

economică, filosofică în investigațiile cercetătorilor, fiecare abordând această problemă reieșind din specificul investigațiilor sale. Cercetători autohtoni din domeniul științei politice ca V.Moșneaga[55], V.Teosa[54], G.Rusnac[55], L.Roșca[39], P.Varzari[48], V.Saca[40], G.Pirțac[34]; din domeniul dreptului - N.Romandaș, E.Boișteanu[36]; din știința economică - A.Rojco[37], D.Vaculovschi[47], A. Birca [5], și alții se axează pe problematica politicilor sociale din sfera muncii, analizează politicile includerii sindicale sub aspect interdisciplinar normativ-juridic, politico-juridic și social-economic.

Studiul istoriografic demonstrează că tema anunțată nu a fost suficient cercetată din perspectiva studiilor globale și regionale sub prisma analizei schimbării rolului sindicatelor naționale în depășirea problemelor globale, atingerea scopurilor dezvoltării sustenabile, precum și a contribuției lor la procesul de europenizare a Republicii Moldova.

Scopul și obiectivele tezei. Scopul cercetării constă în abordarea teoretico-conceptuală, metodologică și analitico-empirică a strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării și în examinarea implementării acestora în activitatea sindicatelor din Republica Moldova privind provocările și obiectivele dezvoltării globale la etapa contemporană. În vederea realizării scopului propus au fost formulate următoarele *obiective*: identificarea aspectelor evolutive ale cercetării strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării; analiza aspectelor istoriografice ale impactului organizațiilor internaționale în abordarea contemporană a strategiilor sindicale internaționale; interpretarea abordărilor teoretico-conceptuale și metodologice ale strategiilor sindicale internaționale contemporane; investigarea mecanismelor de implementare a strategiilor sindicale internaționale la etapa actuală a globalizării; examinarea aspectelor structural-instituționale și funcționale ale organizațiilor internaționale din sfera muncii; specificarea fundamentului politico-juridic internațional de implementare a strategiilor sindicale la nivel național; identificarea particularităților și problemelor activității sindicale din Republica Moldova privind contracararea noilor provocări globale; cercetarea procesului de implementare a strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova.

Ipoteza de cercetare a tezei de doctorat susține că strategiile sindicale internaționale în condițiile globalizării reprezintă baza pentru eliminarea provocărilor globale și atingerea scopurilor globale de dezvoltare la toate nivelurile, implementarea mecanismului internațional de parteneriat tripartit în politicile regionale și naționale respective pentru realizarea obiectivelor naționale de dezvoltare, depășirea riscurilor globale și integrarea europeană a Republicii Moldova.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. Drept rezultat al cercetării istoriografice și determinărilor teoretico-conceptuale ale organizațiilor sindicale internaționale, supunem analizei reperate metodologice esențiale, care permit identificarea și analizarea particularităților

strategiilor sindicale internaționale. Un rol important în acest sens revine caracterului multidisciplinar al cercetării. Baza metodologică a cercetării o constituie legile dialecticii și analiza sistemică-structurală, care au delimitat logica teoretico-analitică a investigației obiectului de studiu și trecerea ascendentă de la abstract la concret, de la general la particular și de la particular la general, de la global la local și de la local la global.

În scopul cercetării subiectului propus – strategiile sindicale internaționale în condițiile globalizării – au fost aplicate metodele general-logice: metoda inductivă, deductivă, logică, analitică. Metoda inductiv-deductivă constă în cunoașterea realității procesului de globalizare pornind de la singular și ajungând la general, dar și descoperirea singularului având ca punct de plecare generalul. Aceasta este metoda care se bazează pe raportul de cauzalitate și a fost aplicată pentru a cerceta factorii, strategiile și mecanismele utilizate de către organizațiile sindicale internaționale, dar și de către OIM în calitate de fundament al politicilor naționale. Metoda inductiv-deductivă a facilitat procesul de generalizare a faptelor și formularea principalelor concluzii. De asemenea, metoda analizei și sintezei a oferit posibilitatea de a examina obiectivele și provocările dezvoltării globale la etapa contemporană. Datorită acestei metode s-a reușit de a analiza și cadrul multinivelar politico-juridic al implementării strategiilor naționale.

Pentru cercetarea politologică au fost aplicate metodele general-științifice, cum ar fi metoda istoriografică, descriptivă, comparația. Metoda istoriografică a fost utilizată pentru realizarea cercetării bibliografice a strategiilor sindicale internaționale, drept suport informativ servind analiza resurselor științifice: monografiile, studiile analitice, articole, rapoarte etc. Pentru a explica evoluția organizației sindicale, precum și problemele cu care se confruntă aceste la diferite etape s-a recurs la metoda istorică. Apelând la metoda istorică a fost posibilă cercetarea diverselor procese atât în spațiu, cât și în timp. Metoda descriptivă permite de a analiza mai complex influența proceselor de globalizare asupra dezvoltării. Dintre metodele specifice a studiului politologic important de menționat metoda structural-funcțională aplicată în analiza strategiilor elaborate și mecanismelor propuse de organizațiile internaționale și europene. Metoda studiului de caz, a fost axată pe analiza activității sindicatelor din Republica Moldova privind implementarea obiectivelor și răspunsul la provocările dezvoltării globale la etapa contemporană.

Printre metodele particulare din disciplinele adiacente aplicate în cercetare putem numi metoda complexă politico-juridică, care, fiind o abordare integrativă a permis caracterizarea implementării strategiilor sindicale internaționale la nivel național, iar metoda de prognoză a fost utilizată pentru a determina impactul strategiilor internaționale asupra dezvoltării și modernizării societății. Utilizarea acestor metode de cercetare ne-a permis să realizăm scopul și obiectivele înaintate spre cercetare și au contribuit la o mai bună conceptualizare a subiectului cercetat. Metoda analizei sociologice indirecte a fost utilizată pentru a

determina gradul de atitudine a populației Republicii Moldova față de sindicate în baza studiului comparat a rezultatelor sondajelor ale Barometrului de Opinie Publică din Republica Moldova.

Noutatea și originalitatea științifică constă în conceptualizarea strategiilor sindicale internaționale ca bază a mecanismului complex și multinivelar al activității sindicatelor din Republica Moldova de implementare a obiectivelor de dezvoltare și contracarare a provocărilor globale; determinarea particularităților activității sindicale la nivel național în condițiile globalizării prin promovarea strategiilor internaționale din sfera muncii și experienței europene de implementare a lor în politicile naționale de dezvoltare.

Rezultatul care contribuie la soluționarea unei probleme științifice importante în lucrare constă în importanța implementării strategiilor sindicale internaționale la nivel național pentru dezvoltarea democratică, socială și economică, fapt ce a determinat necesitatea creșterii contribuției activității sindicale din Republica Moldova la dezvoltarea lor în vederea aplicării strategiilor internaționale și experienței europene în actualizarea obiectivelor și mecanismelor adecvate pentru stabilirea soluțiilor și răspunsurilor la amenințările globale din sfera muncii precum și determinarea activității sindicatelor în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Semnificația teoretică se manifestă în determinarea conceptuală a relevanței, locului și rolului strategiilor sindicale internaționale și a experienței mecanismelor sociale europene din sfera muncii, de implicarea lor în soluționarea sarcinilor de dezvoltare sustenabilă pentru Republica Moldova în condițiile globalizării, în calitate de factor al extinderii direcțiilor și domeniilor tradiționale ale activității sindicatelor naționale, includerea lor eficientă în procesele politice, sociale și economice la etapă de europeanizare a statului în cadrul procesului integraționist.

Valoarea aplicativă este reflectată în recomandările formulate de autor privind implementarea strategiilor sindicale internaționale în activitatea sindicatelor din Republica Moldova pentru eficientizarea participării lor în cadrul parteneriatului a dialogului social tripartid, atingerea standardelor europene la etapa de negocieri și măsurile de contracarare a provocărilor în condițiile globalizării. Rezultatele pot fi utilizate la elaborarea unei baze metodologico-didactice în procesul pregătirii profesionale a studenților, masteranzilor și doctoranzilor de la diferite facultăți adiacente.

Aprobarea rezultatelor. Rezultatele și pozițiile de bază ale lucrării au primit aprobare practică în 19 articole științifice, prezentate în cadrul a 11 conferințe naționale și internaționale științifico-practice, precum și în activitatea didactică și civică (se regăsește desfășurat în CV al autoarei, p.179 al tezei).

CONTINUTUL TEZEI

În **INTRODUCERE** se argumentează actualitatea și importanța temei studiate, sunt formulate scopul și obiectivele lucrării, se specifică noutatea științifică a rezultatelor obținute și problema științifică soluționată de către autor, se evidențiază importanța teoretică și valoarea aplicativă a tezei, aprobarea rezultatelor obținute, precum și se efectuează o descriere succintă al compartimentelor tezei.

Primul compartiment **STRATEGII SINDICALE INTERNAȚIONALE ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII CA OBIECT AL CERCETĂRII ȘTIINȚEI POLITICE** este consacrat analizei unui șir întreg de materiale teoretice și analitice atât de peste hotare, cât și autohtone. Situația din domeniul cercetării este reflectată prin două mari segmente. Primul fiind prezentarea teoretică a savanților și experților în domeniu din diferite perioade. O atenție deosebită se atrage publicațiilor din ultimii ani. Cel de al doilea reprezintă o abordare caracteristică teoriei proceselor globale și regionale, și anume: analiza contribuțiilor organizațiilor internaționale la dezvoltarea studiilor teoretico-analitice ale strategiilor sindicale internaționale, care se dezvoltă și evoluează odată cu organizațiile internaționale din sfera muncii.

În primul subcompartiment *Evoluția cercetării strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării* se scot în evidență anumite concluzii care constituie un argument în plus în favoarea necesității cercetării subiectului dat, se formulează problema spre cercetare și direcțiile de soluționare a acesteia. În urma analizei istoriografice se conturează ideea că cercetările în domeniul dat nu sunt suficiente ceea ce denotă importanța studiului în cauză. Se evidențiază actualitatea acestei teme în condițiile Republicii Moldova, stat ce se confruntă cu probleme legate de tematica respectivă, prin formularea scopului și obiectivelor cercetării.

În literatura occidentală, o contribuție deosebită la cercetarea problemelor privind strategiile sindicale internaționale au avut-o lucrările elaborate de A.Neal[24], S.Leibfried și P.Pierson[17]. Acești autori au analizat diverse aspecte legate de activitatea mișcării sindicale, problemele și politicile sociale, dreptul la muncă, lupta privind ocuparea forței de muncă, istoria și apariția organizației sindicale europene, precum și formarea și integrarea sindicatelor.

În lucrările dedicate OIM, autorul L.Martin[19] prezintă o serie de abordări teoretico-conceptuale și analitico-empirice referitoare la specificul funcționării organizațiilor internaționale. Una dintre problemele permanente cu care se confruntă în activitatea sa OIM este migrația internațională a forței de muncă, și chiar dacă aceasta variază de la țară la țară, în mare parte de fiecare dată ea are aceleași consecințe. Politicile, strategiile, factorii și direcțiile de activitate sunt luate în vizor de cercetătorul occidental S.Ohtsu, care în lucrarea sa [33] studiază reformele organizației, prezintă sondaje și statistici cu privire la standardele acesteia.

De menționat că lucrările din anii 2020-2023 au fost dedicate unui aspect important al problemelor globale – pandemiei, studiată din diferite perspective ale muncii. A.Indoitu analizează întoarcerea acasă aproximativ a o treime dintre migranții veniți din regiunea Parteneriatului estic provocată de pandemia de COVID-19 [15].

Pentru a înțelege procesele și tendințele sindicalismului din Republica Moldova este important de a studia lucrările cercetătorilor români, care ne familiarizează cu apariția și istoricul sindicatelor române, cu tendințele de dezvoltare integrare pe piața societății românești și rolul lor activ pe piața muncii.

Autorii I.Popescu, I.Albu și G.I.Năstase subliniază, în publicația lor [35], că sindicatele s-au născut din necesitatea apărării drepturilor salariaților atunci când acestea au fost amenințate de abuzuri și încălcări din partea patronilor. Reprezentând o formă de apărare atât colectivă, cât și individuală, sindicatele nu sunt o creație artificială și nu răspund tendințelor unor reprezentanți.

Implementarea politicilor OIM și a unor strategii ale organizațiilor sindicale internaționale a început încă din anii 1990. Astfel, cercetătorul E.Turunțev[56] încă în anii 1990 a pus accentul în cercetările sale pe multitudinea problemelor din perioada de tranziție și a analizat efectele acestora asupra mediului social, integrării sociale, potențialului resurselor umane și a proiectat sfera muncii ca areal de realizare a potențialului uman.

În știința contemporană socială din Republica Moldova, problematica politicii sociale din sfera muncii a devenit obiect de cercetare politologică, sociologică, economică, filosofică în investigațiile cercetătorilor, fiecare abordând această problemă reieșind din specificul investigațiilor sale. Printre puținele lucrări autohtone, dedicate direct cercetării politicilor sociale din sfera muncii, un loc deosebit aparține monografiei elaborate de V.Teosa, doctor habilitat, profesor universitar[54], în care se conceptualizează rezultatele cercetărilor realizării practice a politicilor sociale în așa domenii ca promovarea relațiilor gender, ocuparea forței de muncă, combaterea sărăciei etc. Autoarea suprapune experiența reformelor sociale în sfera muncii din Republica Moldova asupra practicilor europene și internaționale în ansamblu. Este de menționat că interesul cercetătoarei față de politicile practice a permis determinarea problemelor și tendințelor de realizare a strategiilor sociale din sfera muncii în Republica Moldova, totuși lăsând necercetate multe aspecte ale politicii sociale, inclusiv aspectul politico-juridic.

Cercetătorii A.Bircă[5], D.Vaculovschi, A.Lipciu[47], I.Cojocar și V.Postolachi[7] propun o viziune diferită asupra politicilor sociale, inclusiv a celor din sfera muncii, acordând prioritate aspectului politico-economic. Iar autorii N.Romandaș și E.Boișteanu[38] abordează problematica în cauză din punct de vedere normativ-juridic, cercetând multiple aspecte ale politicilor sociale în sfera muncii.

Cercetarea istoriografică a evidențiat existența unui număr de lucrări ale autorilor din diverse regiuni, dedicate studiului activității organizațiilor globale și a diferitelor aspecte ale domeniului muncii. Dar în același timp activitatea organizațiilor internaționale îndreptată spre determinarea scopurilor, mecanismelor și acțiunilor în domeniul muncii din perspectiva teoriei proceselor globale și regionale nu este suficient analizată. Pentru Republica Moldova este necesară o analiză cuprinzătoare a conținutului, caracteristicilor, formelor și metodelor de activitate a sindicatelor la etapa actuală, precum și a strategiilor și mecanismelor de implementare a acestora, care ar contribui la dezvoltarea durabilă a statului în condițiile globalizării.

În al doilea subcompartment ***Contribuția organizațiilor internaționale în abordarea contemporană a strategiilor sindicale internaționale: aspecte evolutive*** se determină contribuția organizațiilor sindicale din sfera muncii în era globalizării, fiind delimitate acele strategii care necesită a fi elaborate și realizate în condițiile globalizării.

Studiul politicii globale de protecție a muncii necesită luarea în considerare a abordărilor OIM, care implementează strategia de dezvoltare a ONU în practică și își orientează activitățile spre dezvoltarea și promovarea bazelor socio-filozofice și valorice ale muncii decente, susținând conținutul politic al muncii, formarea politicii de protecție a muncii în corelație cu strategiile și tehnologiile politice, mecanismele politice democratice din sfera muncii. Sindicatele sunt instituțiile-cheie ale societății civile în majoritatea țărilor democratice. De la crearea lor, sindicatele au considerat OIM ca o instituție esențială pentru promovarea protecției lucrătorilor prin dialogul social global și stabilirea standardelor și mecanismelor internaționale[2].

Fundamentul succesului implementării sale practice constă în funcționarea eficientă a instituției politice și a mecanismului de promovare a politicii OIM privind protecția muncii, care reprezintă o structură tripartită unică a parteneriatului social, a cărei analiză detaliată este necesară pentru a determina conceptul și fundamentele politice și juridice, actorii, potențialul democratic și factorii de eficacitate a tripartismului[13].

O caracteristică deosebită a abordării OIM este aceea că definește munca într-un mod mai larg decât activitatea sau ocupația și îi subliniază rolul socio-politic. Ea joacă un rol decisiv în ceea ce privește alegerea individuală, bunăstarea familiilor și stabilitatea societății [42, p. 23].

Bazele politice ale strategiilor moderne ale OIM au fost conturate în perioada 1995-1998, când s-a ajuns la un consens internațional asupra standardelor fundamentale ale muncii care asigură baza socială pentru economia globală[54, p.78]. Ele sunt formate pe baza a 8 convenții centrale ale OIM adoptate în momente diferite și actualizate pentru politica de protecție a muncii în secolul XXI.

Strategiile OIM sunt construite pe baza scopurilor și obiectivelor OIM identificate anterior, a căror prioritate depinde de condițiile economice, sociale și politice. În acest context, OIM evidențiază o serie de probleme acute care agravează situația muncii și reduc calitatea potențialului uman, și anume: munca copiilor și frecvența școlară, șomajul în rândul tinerilor, inegalitatea de gen, veniturile scăzute în munca agricolă, munca neprotejată în sectorul economiei informale, sănătate precară și riscurile la locul de muncă, asigurări minime pentru lucrătorii în vârstă, insecuritatea migranților ilegali de muncă etc.

Analizând activitatea și metodologia de lucru a OIM putem scoate în evidență următoarele componente obligatorii ale activității politico-organizaționale a OIM: formarea unui cadru politic, juridic și instituțional, a unui set de instrumente politice și mecanisme sociale democratice, definirea principiilor, relațiilor și interdependențelor pe verticală/orizontală temporală și spațială ale activității de organizare politică.

În cadrul Programului ITUC de la Congresul de la Viena din 2006, s-a discutat și s-a adoptat decizia de a minimiza riscurile globalizării în domeniul muncii și de a face disponibile beneficiile globalizării atât pentru muncitori, șomeri, cât și pentru cei săraci[36].

Printre principalele strategii ale organizațiilor sindicale internaționale în cadrul procesului de globalizare putem evidenția crearea condițiilor în care majoritatea lucrătorilor ar avea o șansă reală de a deveni membru de sindicat[59, p. 228].

Globalizarea influențează continuu toate domeniile vieții sociale și impune actorii relațiilor internaționale parteneri în cadrul dialogului social la nivel global (guvernele, organizațiile internaționale de business și organizațiile sindicale internaționale) să răspundă consecvent la riscurile rezultate din procesul de globalizare a muncii. Astfel, apare necesitatea de a utiliza potențialul organizațiilor sindicale internaționale în cadrul acestui proces.

Încă în anul 1996, Congresul Mondial al Confederației Internaționale a Sindicatelor Libere a avut ca temă principală pentru discuții provocările globalizării[45]. Pe parcursul următorilor ani au fost abordate problemele muncitorilor într-o lume în continuă schimbare, printre care enumerăm: nesiguranța locului de muncă, salariul, creșterea intensității muncii, managementul autoritar, discriminarea, munca copiilor, condițiile periculoase și nesănătoase de muncă și dificultatea de a răspândi eficient informația. Toate aceste probleme, constituind subiectul de referință a organizației sindicale internaționale, totodată necesită să fie abordate și din punctul de vedere al globalizării.

Există o certitudine crescândă în cadrul organizațiilor sindicale internaționale și al comunității globale că trebuie de întreprins măsuri pentru a preveni alte rezultate negative din escaladarea acestor procese. De-a lungul anilor, ICFTU și ITUC au realizat multe propuneri de măsuri pentru a preveni aceasta, în principal,

prin a căuta să introducă noi reglementări internaționale eficiente ale acelor procese.

Un factor de risc important este piața liberă, iar pentru susținătorii acesteia, globalizarea a servit ca un pretext pentru a pune la încercare rolul statului. Organizațiile sindicale internaționale consideră că aceste politici trebuie să se întemeieze pe o analiză economică ruptă de realitate. Această abordare are în vedere faptul că guvernul, prin natura sa, este un canal al bogăției colective a țării care este generată în întregime de către sectorul privat [1, p.50]. Misiunea globală a sindicatelor trebuie să fie orientată către politica internațională, să convingă guvernele și întreprinderile să-și asume responsabilitățile globalizării și să se angajeze în solidaritate practică și eficientă.

Generalizând rezultatele studiului evoluției strategiilor sindicale internaționale contra amenințărilor globale contemporane putem menționa că unul dintre scopurile fundamentale ale muncii organizate prezentate de sindicate sunt drepturile sociale ale angajaților și stabilirea unor standarde comune fundamentale în condițiile de globalizare a muncii. Organizațiile sindicale din sfera muncii joacă un rol esențial în era globalizării, confruntându-se cu noi provocări și oportunități. Globalizarea a adus schimbări semnificative în structura pieței muncii, în relațiile de muncă și în puterea de negociere a sindicatelor. În acest context, organizațiile sindicale elaborează și implementează strategii care sunt cruciale pentru protejarea drepturilor lucrătorilor, asigurarea unor condiții de muncă echitabile etc.

În al doilea compartiment, **BAZELE TEORETICO-CONCEPTUALE ȘI METODOLOGICE ALE CERCETĂRII STRATEGIILOR INTERNAȚIONALE SINDICALE ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII**, este prezentată metodologia cercetării problematice în cauză, sunt explicate metodele utilizate, se cercetează diverse abordări ale organizațiilor sindicale internaționale și ale strategiilor acesteia în condițiile globalizării. Este determinat rolul acesteia în condițiile globalizării, precum și interdependența dintre provocările globalizării și răspunsul organizației sindicale internaționale prin activitatea ei în corespundere cu sarcinile și provocările globale.

Primul subcompartiment, ***Strategii sindicale internaționale contemporane: abordări teoretico-conceptuale și metodologice*** cuprinde determinarea teoretico-conceptuală a strategiilor sindicale internaționale și a abordărilor metodologice ale cercetării strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării. Astfel, abordările și metodele de investigație științifică utilizate și descrise aici au contribuit la fundamentarea teoretico-aplicativă a obiectului de studiu.

Abordările teoretico-conceptuale și metodologice ale strategiilor sindicale internaționale presupune un set de concepte și idei care sunt la baza cercetării în cauză, identificând aparatul categorial al problemei investigate și argumentând aplicarea abordărilor, principiilor și metodelor de cercetare. Astfel, a fost definitivat contextul de globalizare, care a format precondiții ale extinderii

funcțiilor sindicatelor și a devenit factorul esențial de formare a strategiilor internaționale corespunzătoare acestei perioade de dezvoltare globală.

La etapa actuală, termenul *strategie* și-a moștenit natura complexă, și-a extins semnificativ conținutul în plan valoric, esențial, practic. Analizând managementul strategic al sindicatelor, putem defini *strategiile internaționale sindicale* ca fiind acele politici, programe și proiecte ale organizațiilor internaționale/regionale, cum ar fi OIM, ITUC sau ETUC, care determină direcțiile de activitate implementate de sindicate reieșind din obiectivele acestora.

Scopul general al strategiilor OIM este de a spori capacitatea constituenților de a acorda valoare membrilor și potențialilor lor parteneri, astfel încât aceștea să aibă capacitatea de a se angaja în suportul bazat pe politici, să-și poată aduce contribuția maximă posibilă la rezultatele muncii decente. Elementele-cheie ale strategiilor OIM au fost încapsulate în trei domenii de rezultate interdependente: (a) să îmbunătățească prestarea activităților de dezvoltare a capacităților; (b) să extindă parteneriatele și abordările inovatoare pentru dezvoltarea capacităților; (c) să integreze pe deplin dezvoltarea capacității instituționale în cadrele de politici globale ale OIM [14].

În ceea ce privește *sindicatelor*, ele reprezintă niște organizații, constituite în scopul apărării și promovării intereselor profesionale, economice, sociale, culturale și sportive ale membrilor lor și a drepturilor acestora, prevăzute în legislația în vigoare.

A.C.Neal menționează că sindicalismul este o teorie care s-a dezvoltat din mișcarea forței de muncă practice anglo-saxone, care, de fapt, nu are în programul său, în teorie sau în practică, răsturnarea capitalismului, ci numai folosul condițiilor în cadrul sistemului capitalist [24, p.342]. Iar cercetătorii D.Șandru și V.Naumov definesc mișcarea sindicală drept o forță motrice, un factor de progres care, în scopul creșterii eficienței demersurilor sale, a abordat cele mai variate metode de activitate [60, p. 114].

Legea sindicatelor este principalul act legislativ care reglementează raporturile sociale ce apar în legătură cu realizarea de către cetățeni a dreptului constituțional de a întemeia și de a înscrie în sindicate [16]. Aceasta stabilește cadrul juridic al întemeierii și garanțiile activității sindicatelor, reglementează relațiile lor cu autoritățile publice, patronii și cu asociațiile acestora.

Organizațiile sindicale se constituie în virtutea dreptului la asociere, principiu garantat constituțional de toate regimurile democratice din lume. În acest context vom adăuga că în calitate de organizații profesionale, sindicatele sunt indispensabile în societățile democratice pentru realizarea echilibrului între diferitele forțe care acționează pe piața muncii, în societate în general, și pentru promovarea justiției sociale.

Caracterul multidisciplinar al cercetării este plasat în baza metodologică a cercetării și constituie abordarea obiectului de studiu prin prisma instrumentarului multidimensional de cercetare, bazându-se pe legile dialecticii și analiza

sistemic-structurală, care au delimitat logica teoretico-analitică a investigației obiectului de studiu și trecerea ascendentă de la abstract la concret, de la general la particular și de la particular la general, de la global la local și de la local la global au fost aplicate abordările de cercetare politologică în combinație cu principii de cercetare științifică care aparțin ramurii de științe sociale precum și metode din alte domenii de cercetare, ca ex., istorie, sociologie, statistică și alte.

La cercetarea temei și realizarea lucrării au fost implementate, în primul rând, metodele generale științifice: analiza, sinteza, inducția, deducția, compararea, metoda logică. Acestea au facilitat analiza și sinteza opiniilor diferitor savanți privitor la conceptul mișcare sindicală și strategii sindicale internaționale. Anume prin metodele generale științifice s-a identificat cadrul conceptual al problemei analizate pentru fundamentarea cât mai solidă a argumentelor viitoare, dar și a conturării fenomenului mișcării sindicale internaționale, însoțite de aspectele teoretico-conceptuale. În al doilea rând, au fost folosite metodele generale teoretice: politologică, normativă, istorică, instituțională, comparativă, empirică, sistemică.

De menționat că aparatul categorial este divers și multidimensional, autorii acordând atenție diverselor concepte ce țin de problema de cercetare. Reamintim că definirea strategiilor internaționale contemporane în condițiile globalizării sunt complexe, multidimensionale, cu caracter constructiv. În urma analizei metodologice ale cercetării strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării putem numi următoarele subiecte înaintate spre susținere: (1) mecanismele de implementare a strategiilor sindicale internaționale la etapa actuală a globalizării; (2) aspectele structural-instituționale ale activității sindicatelor în condițiile globalizării și specificarea cadrului politico-juridic de implementare a strategiilor sindicale internaționale; (3) particularitățile și problemelor ale activității sindicale din Republica Moldova privind contracararea noilor provocări globale; (4) implementarea strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova.

În al doilea subcompartment, *Mecanisme de implementare a strategiilor sindicale internaționale la etapa actuală a globalizării* este relevantă reconsiderarea ideilor și valorilor pe care se fundamentează sindicatele la toate nivele în baza abordărilor conceptuale și accentelor practice de implementare ale lor, înaintate de organizațiile internaționale universale și celor ale sindicatelor, reieșind de contextul global

Globalizarea a pus noi accente în activitățile comunității internaționale: a propus sarcina de a actualiza vechile principii care s-au format deja, dar care nu și-au pierdut semnificația, și a introdus și subliniat altele noi. În primul rând, a devenit evidentă nevoia de a consolida fundamentele etice ale organizării sociale, de a reda sensul valorii pierdute a unor concepte precum munca, justiția socială, egalitatea și solidaritatea.

Riscurile sociale și umanitare ale globalizării includ în primul rând agravarea situației muncii și răspândirea sărăciei. În ce privește domeniul muncii, globalizarea este criticată pentru producerea bunăstării și bogăției fără crearea locurilor de muncă adecvate, pentru standardele scăzute de muncă și de mediu în țările în curs de dezvoltare, pentru creșterea sărăciei prin marginalizarea șomerilor, creșterea excluziunii sociale, exploatarea prin muncă a copiilor, femeilor, migranților, lucrătorilor din economia sectorului informal, pentru discriminarea la locul de muncă. Într-un cuvânt, pentru privarea unei părți semnificative și active a umanității de cel mai important dintre drepturile sociale ale omului – dreptul la muncă [11].

Organizația Internațională a Muncii, aceasta se deosebește prin activitatea ei, și chiar prin întregul său mecanism de funcționare, care include pe cooperarea guvernelor, organizațiilor sindicale și cele ale patronatelor. Pentru a asigura calitatea relațiilor tripartite, interesul tuturor partenerilor sociali pentru rezultatele negocierilor, conștientizarea lor cu privire la importanța cooperării comune în interesul bunăstării tuturor membrilor societății este de o importanță capitală. Prin urmare, conceptul OIM de parteneriat social definește limitele de responsabilitate ale fiecăruia dintre parteneri, rolul și funcțiile acestuia și, de asemenea, stabilește obiectivele, regulile și procedurile cele mai generale de interacțiune [22].

Potrivit OIM, guvernele trebuie să abordeze provocările numeroase și variate ale deficitului de muncă decentă în țările lor, dezvoltarea resurselor umane și provocările globalizării în lumea muncii. De fapt, politicile publice trebuie să joace un rol fundamental pentru ca economia globală să asigure unitatea progresului social și economic, a dezvoltării sociale și umane. Un domeniu special de activitate a statului în contextul globalizării este stabilirea cooperării la nivel internațional pentru elaborarea de reguli, norme și standarde de bază comune în domeniul muncii, care să primească sprijin la nivel mondial și să fie respectate de către toate țările membre ale OIM. Sarcina statului este de a asigura eficiența, competența, încrederea și răspunsul la solicitările cetățenilor privind asigurarea dreptului la muncă, la condiții și salarii decente, la dezvoltarea umană.

Analiza documentelor ale OIM demonstrează faptul că aceasta atrage atenția partenerilor sociali asupra faptului că globalizarea plasează organizațiile lucrătorilor nu doar cu noi scopuri și obiective, ci și cu cerința de a lucra într-un mod nou. Condițiile economice, sociale și politice în care sindicatele organizează și reprezintă lucrătorii se schimbă dramatic în întreaga lume, forțând sindicatele să își regândească rolul și strategiile.

Provocările cu care se confruntă sindicatele depășesc locul de muncă și reflectă multe alte nevoi ale membrilor lor în serviciile pe care le oferă. Astfel, una dintre principalele provocări cu care se confruntă sindicatele este legată de politica de gen a OIM și este de a găsi noi modalități de a oferi Filosofia de parteneriat a OIM presupune nu numai munca în comun, ci și o participare interesată la implementarea obiectivelor altor organizații.

Astfel, OIM formează cadrul instituțional și politico-legal pentru cooperarea pe mai multe niveluri: globală, regională și națională. La fiecare dintre niveluri, instituțiile reprezentate de guvernele naționale, la rândul său, își construiesc propria interacțiune politică verticală și orizontală a partenerilor sociali, formează cadrul instituțional și politico-legal pentru cooperare, folosind acest mecanism democratic pentru implementarea strategiilor internaționale la etapa actuală a globalizării.

Al treilea compartiment, **CONTRIBUȚIA ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE ÎN FORMAREA STRATEGIILOR DE SOLUȚIONARE A PROBLEMELOR GLOBALE DIN SFERA MUNCII DIN REPUBLICA MOLDOVA** se examinează locul organizațiilor internaționale în formularea și implementarea strategiilor internaționale. Organizații, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite și Organizația Internațională a Muncii contribuie la dezvoltarea strategiilor internaționale care vizează soluționarea problemelor mondiale și atingerea Strategiile sindicale internaționale dezvoltate de organizațiile sindicale sunt adesea formulate pe baza strategiilor globale stabilite de organizațiile internaționale. Strategiile sindicale internaționale, elaborate pe baza unor scopuri, mecanisme și instrumente stabilite la nivel global de către OIM și ITUC, sunt adaptate și implementate la nivel local de sindicatele naționale, reflectând abordările naționale în soluționarea problemelor globale.

În primul subcompartiment, *Strategii ale organizațiilor internaționale în sfera muncii: aspecte instituțional-funcționale*, sunt supuse analizei strategiile organizațiilor internaționale în sfera muncii sunt esențiale pentru promovarea drepturilor muncitorilor, îmbunătățirea condițiilor de muncă și asigurarea echității sociale la nivel global. Aceste strategii implică atât aspecte instituționale, care se referă la structura și funcționarea organizațiilor internaționale, cât și aspecte funcționale, legate de implementarea și monitorizarea politicilor și programelor în domeniul muncii. Activitatea sindicală să bazează pe sistemul multinivelar de organizații sindicale, care include instituții și structuri de toate nivele: global, regional, național, local sau teritorial. La nivel global de implementarea strategiilor internaționale se ocupă ONU cu structurile sale specializate, iar de strategiile sindicale internaționale, așa structuri cum OIM, ITUC. La nivel regional european sunt implementate de așa instituții precum ETUC, la nivel național, de așa instituții cum CNSM.

Organizația Internațională a Muncii prin activitatea sa, prin principiile și abordările promovate de sindicatele internaționale, în contextul globalizării și al implementării strategiilor internaționale, consolidează rolul social al sindicatelor în practica vieții sociale a statelor democratice din lumea contemporană. OIM a fost creată în anul 1919, în baza tratatului de pace de la Versailles. La Conferința de Pace din 1919, la cererea sindicatelor din mai multe țări, a fost creată Comisia pentru Muncă care, după 10 săptămâni de dezbateri, a convenit asupra textului

unui document, elaborat în baza unui proiect britanic. Cu unele amendamente, acest document a rămas până în prezent Carta fundamentală a OIM.

OIM formulează principalele direcții și obiective de modernizare a activității partenerilor sociali, în statele în curs de dezvoltare, bazându-se pe principale postulate: piața muncii joacă un rol esențial în realizarea progresului economic și social; nivelul ocupării forței de muncă, reprezintă un factor al nivelului sărăciei, dar determină și politica de incluziune socială; piața muncii contemporană nu poate asigura crearea locurilor de muncă în sectorul legal al economiei. În realitate majoritatea elitei politice ignoră aceste postulate atât de cunoscute angajaților, sindicatelor, precum și într-o oarecare măsură și angajatorilor.

Scopul activității sindicatelor în implementarea strategiilor sindicale internaționale rămâne, în esență, constant de-a lungul timpului, chiar dacă metodele și provocările pot evolua în funcție de contextul social, economic și tehnologic. Această continuitate se bazează pe angajamentul fundamental al sindicatelor de a proteja și promova drepturile muncitorilor, de a asigura condiții de muncă decente și de a lupta pentru justiție socială. Iar dacă în anumite condiții speciale, conținutul activității acestora este schimbat, acesta, de obicei, demonstrează doar denaturarea, esenței acestor organizații. Acest lucru îl demonstrează și acele documente din diferite domenii care sunt emise de aceste organizații în special cele din domeniul elaborării și implementării strategiilor sindicale internaționale.

Pentru a evidenția rolul funcțional al instituțiilor sindicale în implementarea strategiilor internaționale, este esențial să analizăm evoluția istorică a acestora și transformarea lor în actori internaționali influenți. Această evoluție reflectă modul în care sindicatele au trecut de la organizații naționale sau regionale la entități globale capabile să influențeze și să contribuie la dezvoltarea strategiilor internaționale. Primele eforturi de regrupare a mișcărilor muncitorești naționale sunt, în esență, mai întâi politice.

Sindicatele sunt o instituție esențială în implementarea strategiilor sindicale internaționale. Ele au un rol istoric important în protejarea drepturilor muncitorilor și contribuie la dezvoltarea și aplicarea standardelor internaționale. Într-o lume globalizată și în continuă schimbare, sindicatele continuă să fie necesare pentru asigurarea unei munci echitabile și pentru promovarea justiției sociale. Ele au existat și vor exista atâta timp cât există sistemul muncii salariate, care generează un conflict de interese obiective dintre angajator (proprietarul mijloacelor de muncă) și angajat (proprietarul forței de muncă).

Acestea sunt prezentate pe scară largă ca actor care dezvoltă și implementează strategiile internaționale, prin intermediul structurilor pe mai multe niveluri care constituie dimensiunea instituțională multidimensională și complexă prezentate la toate nivelurile: global, regional, național. La nivel global, interesele angajaților sunt prezentate de OIM și ITUC. Structurile la nivel regional sunt ETUC.

Sindicatul european este organizat instituțional din 90 de organizații sindicale, cuprinzând peste 45 de milioane de membri de sindicat.

Sindicatul european a evoluat de-a lungul istoriei pentru a deveni actori internaționali esențiali în implementarea strategiilor internaționale. Ele continuă să joace un rol vital în protejarea drepturilor muncitorilor, influențarea politicilor globale și promovarea justiției sociale. Într-o lume globalizată și în continuă schimbare, importanța și relevanța sindicatelor rămân neîndoielnice, demonstrând necesitatea lor continuă în societatea civilizată.

În cel de-al doilea subcompartiment, *Fundamentul politico-juridic internațional de implementare a strategiilor sindicale la nivel național*, se cercetează acel complex de reglementări, tratate și convenții internaționale care stabilesc cadrul în care sindicatele își pot exercita activitatea și pot influența politica muncii în diferite țări. Acest fundament asigură că drepturile muncitorilor sunt respectate la nivel global și că strategiile sindicale sunt coerente cu standardele internaționale. Sindicatul european, ca parte componentă a societății civile, exprimă interesele celei mai numeroase pătri sociale, a muncitorilor salariați, de aceea, pentru ei, democrația constituie o activitate fundamentală. Sindicatul european sunt niște instituții democratice, deoarece pentru ele nu există o altă formă de funcționare efectivă și de lungă durată. Anume din această cauză, sindicatele se pot numi școala democrației populare – puterea efectivă reformatoare a societății.

OIM a fost și rămâne centrul mondial al legislației social-muncitorești și al parteneriatului social, cu care colaborează practic toate sindicatele. Pentru realizarea obiectivelor OIM se utilizează, în primul rând, crearea și controlul implementării normelor internaționale de muncă, care sunt elaborate în calitate de convenții și recomandări, precum și întreaga activitate organizațională practică a instituției. Activitatea legislativă a OIM a fost și rămâne principala formă de activitate a organizației. De la creare și până în prezent, OIM a elaborat peste 200 de convenții și 200 de recomandări, care au căpătat caracter de normă a codului internațional al muncii Fundamentul politico-juridic internațional de implementare a strategiilor sindicale la nivel național [1, p. 14].

În următorii ani, OIM a elaborat și adaptat un șir de norme internaționale pe problemele ocupării în câmpul muncii [44, p. 136]. Cele mai importante sunt: Convenția № 122 și Recomandarea № 122, privind politica în domeniul ocupării forței de muncă (1964); Convenția № 142, privind orientarea profesională în domeniul valorificării resurselor umane (1975); Convenția № 158 și Recomandarea referitoare la aceasta, cu privire la încetarea raporturilor de muncă din inițiativa celui ce angajează, care prevede apărarea muncitorilor de la demiterea fără motiv, asigurarea veniturilor în cazul pierderii locului de muncă și fixarea procedurilor în cazul creării surplusului de forță de muncă (1982); Recomandarea № 169, privind politica în domeniul ocupării forței de muncă (completări), unde pe larg și multilateral sunt examinate problemele privind

ocuparea forței de muncă și căile posibile de soluționare a acestora (1984); Convenția № 168 și Recomandarea № 176 la aceasta privind promovarea angajării și protecția contra șomajului, în care pe larg se examinează indemnizațiile de șomaj și alte forme de ajutor material pentru șomeri și membrii de familie a acestora (1988); Convenția № 173 și Recomandarea № 180 la aceasta, privind apărarea cererilor muncitorilor în cazul incapacității de plată a întreprinderii, care determină drepturile muncitorilor la salariu și alte plăți în urma lichidării întreprinderii (1992); Convenția № 181 Recomandarea № 188 la aceasta, despre agențiile private de angajare în câmpul muncii (1997).

Convenția № 87 menționează că muncitorii și patronii au dreptul să creeze organizații, precum și dreptul de a deveni membri a acestor organizații, cu o singură condiție: de a respecta statutul lor. Aceste organizații au dreptul să elaboreze propriul statut și regulament, să aleagă reprezentanți, să organizeze activitatea și aparatul său de conducere și să formuleze programul de acțiuni. Reglarea litigiilor are loc prin intermediul negocierilor între părți sau a procedurilor, care garantează independența și imparțialitatea (așa ca medierea, arbitrajul, concilierea).

Organizarea normativ-juridică a implementării strategiilor sindicale internaționale implică o colaborare complexă între diferite niveluri ale autorităților statale și instituții relevante. Aceasta necesită implicarea și colaborarea mai multor niveluri și entități ale statului, fiecare având roluri specifice în protejarea și promovarea drepturilor muncitorilor. Aceasta asigură un cadru coerent și eficient pentru activitatea sindicală și pentru realizarea obiectivelor strategice la nivel internațional.

Preocuparea principală a organelor de stat pentru promovarea și protejarea drepturilor omului este esențială, iar dreptul la muncă reprezintă unul dintre drepturile fundamentale care trebuie garantat și protejat. Acest drept este reflectat în diverse instrumente juridice, atât naționale, cât și internaționale, asigurând astfel un cadru robust pentru protecția muncitorilor. Sistemul de promovare a politicilor sociale în sfera muncii creat de stat este complex și cuprinde o gamă largă de activități, cu verigi interdependente. Interacțiunea dintre aceste componente este esențială pentru asigurarea unui mediu de muncă echitabil, sigur și incluziv, contribuind la bunăstarea generală a societății. Baza normativ-juridică în domeniul muncii este dinamică și se modifică constant pentru a se alinia la standardele internaționale. Acest proces de armonizare este esențial pentru a asigura protecția drepturilor muncitorilor și pentru a promova condiții de muncă echitabile și sigure.

În al patrulea compartiment, **DIMENSIUNI INTERNAȚIONALE ALE ACTIVITĂȚII SINDICATELOR DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII**, este evaluată activitatea sindicatelor din Republica Moldova în contextul globalizării, care include diverse dimensiuni internaționale. Aceste dimensiuni ale activității sindicatelor sunt esențiale în

promovarea drepturilor lucrătorilor, atât pe plan național, cât și internațional. Particularitățile și problemele apărute în contextul noilor provocări globale impun sindicatele să se adapteze și să dezvolte strategii eficiente pentru a proteja drepturile muncitorilor și a promova justiția socială. Acestea trebuie să fie flexibile și inovatoare pentru a răspunde noilor realități și pentru a asigura că drepturile muncitorilor sunt respectate în fața schimbărilor rapide și complexe. Contracarea noilor provocărilor globale a devenit un punct important pe agenda sindicatelor acționând ca intermediari între angajați și angajatori pentru a asigura drepturile lucrătorilor și a îmbunătăți condițiile de muncă.

Implementarea strategiilor antidiscriminatorii contribuie nu doar la respectarea drepturilor muncitorilor, dar și la promovarea unui climat de muncă în care diversitatea este apreciată și protejată. Sindicatele joacă un rol crucial în dezvoltarea și aplicarea acestor strategii, iar succesul acestora depinde de colaborarea eficientă cu angajatorii, autoritățile și organizațiile non-guvernamentale, precum și de educația continuă și monitorizarea riguroasă.

În primul subcompartment, ***Particularitățile și problemele activității sindicale din Republica Moldova privind contracarea noilor provocări globale***, sunt abordate strategiile internaționale și direcțiile de activitate a sindicatelor din Republica Moldova precum și integrarea acestora în spațiul sindical internațional ca răspuns la provocările globalizării și ca factor care contribuie la democratizarea lor.

În contextul provocărilor globale, sindicatele din Moldova s-au concentrat pe monitorizarea și cercetarea problemelor pentru a dezvolta soluții adecvate. În studiul politologic al sindicatelor din Republica Moldova se menționează că o caracteristică a activității sindicatelor după independență este utilizarea experienței vechi și elaborarea unor metode noi. La început Confederația Sindicatelor din Republica Moldova și în prezent Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova desfășoară activități ce vizează rezolvarea unor problemelor, care nu erau cunoscute (dreptul la muncă și ocuparea forței de muncă), caută strategii corespunzătoare noilor condiții ale relațiilor de piață (dialogul cu angajatorul la toate nivelurile) [55, p. 116]. La îmbunătățirea eficienței tacticilor utilizate de către sindicale contribuie utilizarea potențialului democrației în promovarea dialogului în cadrul sindicatelor, experienței sindicatelor internaționale (protecția și legalizarea muncii neformale, politica gender și de tineret), și în cele din urmă, implicarea și utilizarea științei, resurselor informațional-tehnologice, mass-mediei în practica de zi cu zi a sindicatelor. Acestea sunt reflectate în cadrul Strategiei CNSM pentru anii 2022-2027 [43].

Un obiectiv strategic important se referă la drepturile sindicale și dreptul muncii care a fost preluat încă de la CSRM. CNSM susține că drepturile sindicale și drepturile de muncă constituie drepturi fundamentale ale omului și se angajează să contribuie la apărarea lor prin toate formele de acțiuni și de asemenea întreprinde măsuri în vederea asigurării respectării drepturilor și garanțiilor

juridice ale salariaților-membri de sindicat, prevăzute de normele dreptului internațional, ale Uniunii Europene, Constituția Republicii Moldova, Codul muncii, Legea sindicatelor, precum și de alte acte normative din domeniul muncii și a drepturilor sindicale.

O altă strategie internațională importantă, promovată de OIM ocuparea și protecția pe piața forței de muncă, combaterea economiei informale, a devenit extrem de importantă în condițiile actuale ale economiei de piață din Republica Moldova. Aceasta se bazează pe forța de muncă care continuă să fie crucială în asigurarea unei creșteri economice durabile și în crearea unui fundament economic pentru asigurarea bunăstării salariaților și familiilor acestora. Locurile de muncă, discriminarea la angajare și pe parcursul activității de muncă, măsuri eficiente de reangajare a șomerilor, formarea profesională continuă etc., devine un punct important în agenda sindicatelor.

Expertizarea proiectelor de legi și altor acte normative cu caracter socio-economic, protecția și susținerea juridică. În scopul protecției drepturile profesionale, economice și sociale și intereselor membrilor de sindicat CNSM participă activ la elaborarea și expertizarea proiectelor de legi și altor acte normative privind asigurarea socială, salarizarea, domeniul sănătății și alte domenii de dezvoltare socio-economică.

O direcție tradițională și importantă de protecție economico-socială a muncitorilor în condițiile relațiilor de piață este acțiunea pentru *asigurarea sănătății și securității muncii*, în care accentul principal se face pe *îmbunătățirea sistemului de asigurări socială*, aducându-l în concordanță cu realitățile moderne de pe piața forței de muncă, iar un obiectiv prioritar în acest sens este promovarea revizuirii legislației naționale vizând bolile profesionale și recunoașterea infectării cu COVID -19 drept boală profesională. Aceste abordări sunt, de asemenea, luate în considerare în monitorizarea anuală a proiectului de Lege a bugetului de stat (în conformitate cu articolele din Legea securității și sănătății în muncă) și examinarea proiectelor altor acte normative.

Pentru a răspunde adecvat la provocările globalizării din sfera muncii a fost actualizat sistemul de organizare, formare și recalificare a liderilor sindicali. În acest scop, CNSM stabilește un sistem de lucru cu tineretul, direcționează eforturile pentru *crearea noilor organizații sindicale la toate nivelurile*, consolidează activitatea organizațiilor sindicale la nivel regional (Găgăuzia, municipiul Chișinău), teritorial interramural și ramural, precum și recrutarea noilor membri de sindicat. Pentru soluționarea acestor probleme au fost organizate diferite întâlniri și mese rotunde, grupuri de lucru și comisii, seminare pentru activiștii sindicali.

Cooperarea internațională a sindicatelor din Republica Moldova reprezintă un capitol valoros în istoria organizației sindicale din țară, fiind acel factor care exercită influență deosebită asupra acesteia: impactul permanent și semnificativ privind democratizarea sindicatelor, cu privire la definirea obiectivelor,

priorităților și strategiilor; alegerea tehnologiilor politice, metodelor și formelor de activitate a sindicatelor la diferite niveluri și, în sfârșit, studiul experienței internaționale ajută la pregătirea liderilor sindicali pentru a lucra în noile condiții.

La modernizarea activității sindicale, racordarea obiectivelor la ordinea de zi internațională a avut impact nemijlocit colaborarea CNSM cu Organizația Internațională a Muncii. Practic, marea parte a activității internaționale a CNSM este dedicată acțiunilor și materialelor ce parvin din partea OIM. Evident că această colaborare s-a axat integral pe prestarea serviciilor de consultanță tehnică, instruire, conferințe de evaluare a Programului de Țară privind Munca Decentă (suntem deja la al cincilea program), întruniri în domeniile standardelor internaționale ale muncii, politicii salariale, combaterii sărăciei, migrației etc.

În al doilea subcompartiment, ***Implementarea strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova***, se evidențiază implementarea strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova care este importantă pentru a asigura un mediu de lucru echitabil și incluziv. În contextul provocărilor legate de discriminare pe criterii de gen, vârstă, dizabilități, etnie, orientare sexuală și alte aspecte, sindicatele joacă un rol esențial în promovarea egalității și combaterea discriminării la locul de muncă.

În contextul globalizării și al evoluției drepturilor omului, strategiile antidiscriminatorii au devenit o prioritate pe agenda internațională și europeană. Aceste strategii sunt acum un punct central în discuțiile dintre partenerii sociali la toate nivelurile de dialog social și au fost integrate în activitățile organizațiilor sindicale din întreaga lume, inclusiv în Republica Moldova. Printre acestea putem menționa: egalitatea de șanse, aspectele de gen ale pieței muncii și ale relațiilor de muncă, situația tineretului pe piața muncii, protecția socială a muncii, procesele de migrație a forței de muncă și multe alte aspecte ale relațiilor de muncă. Eficiența strategiilor existente în domeniul protecției muncii pentru determină prezența fenomenelor de discriminare și necesită dezvoltarea unor politici practice antidiscriminare care vizează răspândirea ocupării forței de muncă, extinderea domeniului muncii decente și minimizarea unor fenomene precum inegalitatea de gen în lumea muncii, munca informală și neprotejată, șomajul și sărăcia.

Rezultatele unor cercetări privind fenomenul discriminării în Republica Moldova, indică că deși statul nostru este parte la o serie de convenții ale Consiliului Europei și Națiunilor Unite de protecție a drepturilor omului, eforturile depuse în asigurarea efectivă a realizării acestora în spirit de egalitate, sunt deficitare, iar anumite grupuri de persoane sunt supuse cu regularitate relexor tratamentelor discriminatorii. Astfel, cum problemele ce persistă astăzi își au rădăcinile în activitatea umană, una din primele preocupări ale OIM a reprezentat-o șomajul.

Pentru a dezvolta o strategie anti-sărăcie trebuie asigurată o dezvoltare substanțială a condițiilor de bază. O problemă esențială este aceea de-a ne concentra asupra producției și resurselor, ce ar trebui să acopere problemele demografice, sporirea sănătății și a educației, drepturile femeilor, rolul tinerilor a populației indigene și a comunităților locale, în asociere cu autoritățile existente. Aceste acțiuni împreună cu suportul internațional, creșterea economiei în țările slab dezvoltate și locuri de muncă mult mai numeroase plus noile programe de dezvoltare sunt principalele căi de eradicare a sărăciei.

Deși în Republica Moldova există o lege privind asigurarea *egalității de șanse* dintre bărbați și femei, uneori prevederile legii se aplică formal[49]. Evidențierea și soluționarea problemelor în domeniul ocupării tinerilor rămâne una din principalele probleme ce persistă în Republica Moldova. O problemă principală constituie: protecția asupra vulnerabilităților tinerilor pe piața muncii prin dezvoltarea capacităților și creșterea competitivității; evoluția demografică și socială care tensionează relațiile între generații; creștere a decalajului între femei și afacerile publice, care generează un deficit al populației.

Sindicatul din Republica Moldova promovează strategia internațională contra discriminării gender pe piața muncii. În Republica Moldova, procesul de democratizare se desfășoară în condiții de dominare a bărbaților, femeile constituind în organele și procesele decizionale o minoritate adesea invizibilă. Cu toate că în mai multe instituții mai mult din jumătate din personal îl constituie femeile, posturile mai înalte și mai bine plătite sunt ocupate practic toate de bărbați, iar în rândul funcționarilor publici, cu cât rangul funcționarilor este mai mare, cu atât numărul femeilor este mai mic.

În ciuda tendințelor de creștere economică în întreaga regiune de la începutul secolului, piețele forței de muncă nu au cunoscut îmbunătățiri în aceeași măsură. Astfel, în ratele de ocupare a forței de muncă au rămas mai mici decât a statelor vecine sau a noilor state membre ale UE [25]. De exemplu, situația de pe piața muncii a tinerilor, este cumplită în întreaga regiune, șomajul în rândul tinerilor de multe ori este de două ori mai mare decât rata omologiilor a adulților. În acest caz, strategiile OIM joacă un rol important în statul nostru, reprezentând un furnizor de locuri de muncă, care conține lipse ulterioare de protecție și flexibilitate a relațiilor de muncă inerente pentru acest sector. În același timp, relațiile formale de muncă din sectorul dat au fost marcate și de creșterea flexibilității[27].

Strategiile sindicale antidiscriminatorii sunt adresate la soluționarea problemelor sociale, care esențial s-au agravat sub presiunea proceselor globale și a crizei economice europene și regionale legate de război între Federația Rusă și Ucraina. În acest context sindicatele și-au propus ca obiectiv implementarea unor strategii internaționale, cât și cele europene la nivel național. Sindicatele se arată îngrijorate de ritmul accelerat al îmbătrânirii populației și solicită autorităților implementarea unor politici și strategii care ar schimba situația țării.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Problema științifică importantă supusă cercetării și soluționată în lucrarea prezentată constă în abordarea strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării și implementarea acestora în activitatea sindicatelor din Republica Moldova privind obiectivele și provocările dezvoltării globale la etapa contemporană din perspectiva teoretico-conceptuală și metodologică a aspectelor evolutive ale cercetării strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării în vederea edificării aspectelor structural-instituționale și funcționale ale organizațiilor internaționale din sfera muncii și a mecanismelor propuse de implementare a strategiilor sindicale internaționale cu scopul de a elucida principalele probleme ale dezvoltării globale pentru identificarea strategiilor sindicale internaționale importante implementării la nivel național ca răspuns la provocările și riscurile globalizării în contextul integrării europene.

Rezultatele obținute au subliniat obiectivele și direcții principale de implementare a strategiilor sindicale internaționale la nivel național în Republica Moldova pentru a stimula dezvoltarea democratică, socială și economică la etapa actuală a globalizării precum și au edificat importanța mecanismului tripartit în atingerea acestor obiective la nivel național. În acest context au fost evidențiate particularitățile și problemele ale activității sindicale din Republica Moldova privind contracararea noilor provocări globale și cel al implementării strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova. De asemenea, lucrarea a explorat implementarea strategiilor sindicale internaționale ca factor important al activității sindicale în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, contribuind astfel la racordarea politicilor sociale și practicilor sindicale la standardele europene.

Contribuția autorului rezidă în realizarea unei cercetări științifice complexe asupra conceptualizării strategiilor sindicale internaționale ca fundament al mecanismului multispectual și multinivellar al activității sindicatelor din Republica Moldova. Sunt analizate și evaluate strategiile ca un instrument esențial pentru implementarea obiectivelor de dezvoltare și pentru contracararea provocărilor globale. În acest context, sunt determinate particularitățile activității sindicale la nivel național în contextul globalizării, evidențind importanța promovării strategiilor internaționale și europene din sfera muncii în politicile naționale de dezvoltare. Concluziile și ideile prezente în lucrare reprezintă rezultatul cercetării autorului și sunt expuse în 19 de publicații științifice (1 - în reviste internaționale cu impact, 2 - în reviste internaționale, 1 - în reviste categoria B, 2 - în reviste categoria C, 12 - în materialele conferințelor). Tezele cu referire la rezultatele obținute au fost prezentate în cadrul a 12 conferințe științifice naționale și internaționale.

Semnificația teoretică a lucrării constă în delimitarea conceptuală a relevanței, locului și rolului strategiilor sindicale internaționale în calitate de fundament politico-juridic, instituțional și funcțional al abordărilor naționale în cadrul mecanismului democratic tripartit, prin prisma experienței mecanismului social european din sfera muncii, în contextul globalizării. Caracterul inovator al acestei abordări permite autorului diversificarea direcțiilor tradiționale ale activității sindicatelor naționale prin includerea acestor strategii sindicale internaționale și mecanisme ale ONU contra provocărilor și dezvoltării globale pentru Republica Moldova. Prin accentuarea unei viziuni noi, autorul evidențiază importanța integrării eficiente a sindicatelor în procesele politice, sociale și economice în etapa de europeanizare a statului, ca parte a procesului de integrare europeană.

Valoarea aplicativă a lucrării se reflectă în recomandările formulate de autor privind implementarea strategiilor sindicale internaționale în activitatea sindicatelor din Republica Moldova. Aceste recomandări vizează eficientizarea participării sindicatelor în cadrul dialogului social tripartit, atingerea standardelor europene în etapele de negociere și implementarea măsurilor necesare pentru a face față provocărilor generate de globalizare. Rezultatele obținute pot fi, de asemenea, utilizate la dezvoltarea unei baze metodologico-didactice, care să fie integrată în procesul de pregătire profesională a studenților, masteranzilor și doctoranzilor din diverse facultăți adiacente.

Rezultatele obținute au permis autorului să formuleze următoarele concluzii:

1. Analiza istoriografică a cercetărilor din domeniul științelor politice referitoare la strategiile sindicale internaționale în contextul globalizării a evidențiat faptul că știința contemporană joacă și un

rol esențial în modelarea unor teorii noi, cum ar fi teoria cercetărilor globale și regionale. Cercetătorii, din diverse regiuni, inclusiv din occident, spațiul românesc, spațiul post-sovietic și cel autohton, analizează în profunzime impactul globalizării asupra muncii. Aceste studii urmăresc adaptarea conceptelor tradiționale la noile realități impuse de schimbările globale, evidențiind modul în care globalizarea reconfigurează structurile și strategiile sindicale la nivel național și internațional. Studiul istoriografic a evidențiat apariția unor lucrări ce subliniază riscurile și factorii globalizării care pot agrava situația din sfera muncii și analizează obiectivele și experiența organizațiilor internaționale și sindicatelor în cadrul provocărilor globale. Aceste lucrări pun accent pe modul în care sindicatele naționale își adaptează strategiile, mecanismele și politicile organizațiilor internaționale și ale organizațiilor de profil pentru a face față acestor provocări, evidențiind atât riscurile din sfera muncii, cât și soluțiile propuse de parteneri sociali dezvoltate pentru protejarea drepturilor angajaților și asigurarea standardelor muncii decente în condițiile globalizării.

2. Examinând locul organizațiilor internaționale din sfera muncii s-a argumentat rolul acestora în elaborarea strategiilor sindicale internaționale, care reprezintă un aspect crucial pentru înțelegerea modului în care aceste organizații contribuie la răspunsul global la provocările contemporane și la implementarea strategiilor la nivel regional și național. Strategiile internaționale dezvoltate de organizații precum ONU, OIM și subdiviziunile acestora constituie fundamentul strategiilor sindicale. Organizațiile internaționale influențează modul în care strategiile sunt formulate și implementate la diferite nivele și direcții, contribuind astfel la stabilirea standardelor internaționale, promovarea dialogului social și oferirea de suport tehnic și resurse. Ele facilitează adaptarea strategiilor pentru a răspunde provocărilor globale și regionale. În acest context, organizațiile sindicale naționale au un rol crucial în alinierea politicilor și practicilor locale la standardele internaționale și regionale, fiind esențiale în ratificarea și implementarea convențiilor internaționale și regionale [32, p. 275].

3. Analizând identificările conceptual-teoretice ale strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării, menționăm multidimensionalitatea conceptului în contextul globalizării, evidențiind modul în care acestea trebuie să răspundă diverselor provocări și oportunități. În linii generale structura strategiilor sindicale internaționale, presupune o cercetare în complex – multidimensională și multinivelară, menționând impactul multiplu al fenomenului cercetat. Viziunea din punct de vedere al științei politice asupra strategiilor sindicale internaționale și regionale se evidențiază prin conturarea unui teren al confruntărilor dintre diferite curente ideologice și practici politice care au promovat fie creșterea rolului statului, fie reducerea implicării acestuia atât în economie cât și în intervențiile sociale [25, p. 417].

4. Organizația Internațională a Muncii susține cu fermitate că strategiile de politică socială trebuie să fie aliniate cu prioritățile naționale, recunoscând în același timp rolul central al statului în coordonarea și implementarea acestor politici. Mecanismul tripartit al dialogului social de realizare a strategiilor sindicale internaționale este propus de OIM, și susținut și implementat de ITUC și ETUC în documentele lor fundamentale, care definesc scopuri și obiective pentru partenerii sociali în cadrul dialogului social, inclusiv pentru sindicate, și detaliază strategiile specifice pentru atingerea acestor obiective în contextul globalizării muncii contra provocări. În primul rând, tripartismul este fundamentul instituțional-funcțional al politicilor sociale practice. În al doilea rând, mecanismul democratic tripartit utilizat de OIM determină limitele responsabilității, rolurile și funcțiile fiecărui partener. Și, în al treilea rând, impactul dialogului social depinde de eficacitatea parteneriatelor dintre instituțiile constitutive ale OIM care lucrează împreună pentru a analiza și a găsi soluții la problemele lumii muncii [29, p. 228].

5. Strategiile sindicale internaționale sunt componenta structurală a mecanismului elaborat de substructurile ONU și îndreptate spre atingerea ODD ale ONU. OIM ca o agenție specializată dedicată promovării și protejării drepturilor și intereselor angajaților la nivel global, contribuie la: asigurarea respectării drepturilor angajaților și la protejarea acestora; dezvoltarea și implementarea de programe și proiecte menite să promoveze și să protejeze drepturile lucrătorilor; asistența tehnică și financiară pentru îmbunătățirea legislației și politicilor privind muncitorii în statele membre. Prin colaborarea cu structurile sindicale, OIM facilitează o mai bună integrare a acestora în cadrul sistemelor internaționale ale relațiilor de muncă [27, p. 120].

6. Dimensiunea juridică a activității instituțiilor internaționale, cum ar fi OIM și alte organizații similare, este bine definită și reglementată printr-un pachet normativ-juridic care include statutul, actele normative aprobate, acordurile încheiate, deciziile și hotărârile fiecărei organizații. Acest cadru normativ stabilește misiunea și funcțiile organizațiilor, delimitează scopurile, obiectivele, mecanismele și mijloacele activității lor în contextul global. Astfel, la nivel regional sau mondial, este clar că dacă drepturile de bază ale lucrătorilor nu sunt asigurate, acestea trebuie să fie integrate în acordurile privind integrarea economică [28, p.509].

7. Procesul de globalizare influențează continuu sfera de activitate a sindicatelor, internaționalizând sfera muncii. Aceasta duce la necesitatea utilizării potențialului organizațiilor sindicale internaționale în acest proces. În același rând, este necesar un studiu aprofundat al politicii OIM, al practicii organizațiilor sindicale internaționale în general, deoarece sindicatele Republicii Moldova sunt activ implicate în sistemul internațional al solidarității. Organizația sindicală din Republica Moldova în secolul al XXI-lea trece prin procesul de modernizare, care este un proces continuu ce necesită responsabilitatea tuturor părților implicate. În acest context, sindicatele nu au reușit să-și consolideze pe deplin poziția în cadrul dialogului social, să inițieze programe de acțiuni comune ale partenerilor sociali pentru optimizarea socială a remitențelor, să creeze garanții pentru stimularea activității investiționale particulare, rar organizând monitorizarea situației migraționiste, să atragă statul și patronatele la colaborare și dezvoltarea domeniilor economice prioritare [26, p. 308].

8 Strategiile sindicale antidiscriminatorii din Republica Moldova reflectă o preocupare crescută față de impactul presiunilor globale și crizelor regionale, în special în contextul războiului dintre Federația Rusă și Ucraina. Aceste strategii încearcă să răspundă provocărilor sociale care s-au agravat din cauza instabilității economice și politice din regiune. Acțiunile sindicale vizează protejarea drepturilor lucrătorilor și prevenirea discriminării în diverse forme, inclusiv pe criterii etnice, de gen, și economice, în încercarea de a menține coeziunea socială și stabilitatea în fața dificultăților economice și sociale curente. În acest context, sindicatele din Moldova și-au stabilit ca obiectiv implementarea unor strategii internaționale și europene la nivel național pentru a proteja drepturile angajaților și a promova egalitatea de șanse [31, p. 66].

În baza studiului efectuat, rezultatelor obținute și a concluziilor deduse, autorul înaintea următoarele **recomandări**:

1. *Guvernului Republicii Moldova* – de a eficientiza implementarea strategiilor sindicale internaționale, în Republica Moldova în contextul globalizării prin revizuirea rolului și locului CNCNC prin includerea mecanismului tripartit al dialogului social în procesul de democratizare a sferei muncii și din Republica Moldova.
2. *Ministerului Muncii și Protecției Sociale* de a actualiza și sistematiza agendei de dezvoltare și de depășire a provocărilor globale, aprofundarea implicării active și deschiderii spre colaborare a partenerilor sociali din cadrul Grupului de lucru Tripartit pentru intensificarea implementării strategiilor UE în domeniul social-economic în condițiile procesului de negociere a Republicii Moldova cu UE.
3. *Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Confederației Naționale a Patronatelor din Moldova* – de a elaborarea un mecanism eficient de informare a angajaților la nivel național despre procesul de implementare a strategiilor sindicale internaționale (OIM/ITUC) și regionale (UE/ETUC) pentru a sensibiliza și mobiliza organizațiile sindicale în vederea promovării drepturilor salariaților prin sprijinului integrării europene a Republicii Moldova.
4. *Ministerului Educației și Cercetării* – de a include tematică de cercetare a problemei sindicatelor, drepturilor sindicale și strategiilor sindicale internaționale și regionale și orientarea spre elaborarea disciplinelor și cursurilor la specialitățile respective și îndrumarea centrelor de Ghidare în carieră la promovarea cunoștințelor și experienței practice în domeniul drepturilor omului în general și a celor la muncă în particular.

În baza studiului efectuat se recomanda următoarele direcții privind cercetările de perspectivă: potențialul democratic al mișcării sindicale din Republica Moldova; strategii sindicale din Republica Moldova în contextul integrării europene; politici internaționale de tineret al sindicatelor în contextul socializării.

BIBLIOGRAFIE:

1. *A trade union guide to globalization*. 2nd ed. Brussels: International Confederation of Free Trade Unions, 2004. 172 p.
2. Activities of the ILO: 1998-1999 [online]. *Report of the Director-General, Part 2* [citat 04.05.2014]. Disponibil: <https://webapps.ilo.org/public/english/standards/relm/ilc/ilc88/rep-1a-i.htm>
3. ALBICI, M., DORNEANU, V. *Participarea sindicatelor la elaborarea și aplicarea legislației muncii*. București: Editura Politică, 1981. 112 p.
4. BARBU, V. *Dreptul muncii*. București: Moroșan, 2017. 350 p. ISBN: 978-606-626-093-0
5. BÎRCĂ, A. Labour market in the Republic of Moldova: reality and challenges. În: *Theoretical and Applied Economics*. Bucharest: Romania, 2019, Special Issue, Volume XXVI, p. 253-264. ISSN 1841-8678
6. CASTLES, F. *The Social Democratic Image of Society*. Routledge & Kegan Paul, 1978. 180 p. ISBN 9780415561150
7. COJOCARU, I., POSTOLACHI, V. Problemele încadrării tineretului pe piața muncii: realități și perspective (pe marginea sondajelor de opinie din 2005 și 2008). În: *Anuarul Catedrei Discipline socioumanistice. 2008/2009*. Bălți: Presa Universitară Bălțeană, 2009, p.72-96. ISBN 978-9975-50-054-8
8. DICK, L. *Guide to the European Union*. Wiley: 10th edition, 2010. 352 p. ISBN-13 978-1846681721
9. DINU, M. *Globalizarea și aproximările ei*. București, 2004. 336 p. ISBN 973-709-060-8
10. DRAGNE, F. *Mișcarea sindicală din România*. Vol. I. București: Politica, 1981. 602p.
11. *Equality at work: The continuing challenge. Report of the director-general, International Labor Conference, 100th Session*, 2011. Geneva: ILO, 2011. 86 p. ISBN 978-92-2-123091-5
12. ESPING-ANDERSEN, G. The Three Political Economies of the Welfare State. In: *International Journal of Sociology*, 1990, vol. 20, no. 3, pp. 92–123. ISSN 0020-7659
13. History of the ILO. [online]. *ILO*, © 2023 [citat 23.04.2023]. Disponibil: <https://libguides.ilo.org/history-en/home>
14. ILO-wide strategy for institutional capacity development. International Labour Conference, 335th Session, 2019 [online]. *Geneva: ILO*, 2019. 11 p. [citat 02.09.2020]. Disponibil: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_673016.pdf
15. INDOITU, A. Impact of COVID-19 on labour migration from EaP countries to the EU. EaP CSF COVID-19 POLICY PAPER [online]. *Brussel 2021*. 67 p. [citat 5.10.2022]. Disponibil: <https://eap-csf.eu/wp-content/uploads/Impact-of-COVID-19-on-labour-migration-from-EaP-countries-to-the-EU.pdf>
16. Legea sindicatelor, nr. 1129 din 07 iulie 2000. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2023, nr. 134-137, art. 213. ISSN 2587-389X
17. LEIBFRIED, S., PIERSON, P. *European social policy: between fragmentation and integration*. Washington DC: The Brookings Institution, 1995. 492 p. ISBN 0 815 75248 2
18. LINE, A. Strategic management of trade unions: necessity and potential. In: *7th New dimensions development society proceedings* [online]. 2011, 6-7 oct., pp. 42-49 [citat 16.12.2023]. ISBN: 978-9984-48-052-7. Disponibil: <https://lluufb.llu.lv/conference/new->

dimensions-develop/2011/7th-New-dimensions-development-society-proceedings_2011-42-49.pdf

19. MARTIN L. *International Organization*. Vol. IV. Cambridge: Center for International Affairs, 2006. 350 p. ISBN 978-0262632232
20. Minimum Age Convention, 1973 (No. 138) [online]. ILO, 2023 [citat 20.06.2023]. Disponibil:https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=normlexpub:12100:0::no::P12100_ilo_code:C138
21. MOREAU DEFARGES, P. *Organizații Internaționale Contemporane*. Iași: Institutul European, 1998. 112 p. ISBN 9735861801
22. MOSLEY, H., KELLER, T., SPECKESSER, S. *The role of the social partners in the design and implementation of active measures*. Geneva: ILO, 1998. 95 p. ISBN 92-2-111287-X
23. *National tripartite social dialogue. An ILO guide for improved governance*. Geneva: ILO, 2013. 306 p. ISBN 978-92-2-127996-9
24. NEAL, A.C. *European Labour Law and Policy: Cases and Materials*. 2. ed. Kluwer Law International 2002. 656 p. ISBN 9789041119179
25. NICOLAESCU, I. Mișcarea sindicală în condițiile globalizării. În: *Creșterea impactului cercetării și dezvoltării capacității de inovare, Conferința științifică cu participare internațională consacrată celei de a 65-a aniversări a USM*, 21-22 septembrie 2011. Rezumatele comunicărilor. Chișinău: CEP USM, 2011, p. 415-418.
26. NICOLAESCU, I. Particularitățile și problemele mișcării sindicale din Republica Moldova. În: *Țările post-sovietice între UE și Federația Rusă - analiza circumstanțelor specifice și tendințelor politice*. Conferință științifică internațională, 27 septembrie, 2016/ V. Teosa [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2016, pp. 301-309. ISBN 978-9975-71-829-5
27. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Globalizarea ca factor de influență a mișcării sindicale internaționale. În: *Dezvoltarea cercetării științifice, promovarea și cultivarea creativității și a inovării în procesul instruirii academice*, 5 mai 2010, rezumatele comunicărilor, Chișinău: CEP USM, 2010, p. 119-120.
28. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Procesul de modernizare a sindicatelor: lecții pentru Republica Moldova. În: *Știința politică și societatea în schimbare: Materialele conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative*, 13 noiembrie 2015, Chișinău: CEP USM, 2015, pp. 506-509. ISBN 978-9975-71-721-2.
29. NICOLAESCU, I. Implementarea strategiilor organizației internaționale a muncii (ILO) în Republica Moldova și Georgia. În: *Integrare prin cercetare și inovare: Științe juridice și economice*, 10-11 noiembrie 2015, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Universitatea de Stat din Moldova, 2015. Chișinău, pp. 226-229. ISBN 978-9975-71-703-8.
30. NICOLAESCU, I. Mișcarea sindicală europeană: provocări și perspective. În: *Știința politică în Republica Moldova: realizări și perspective. Materialele conferinței științifice internaționale dedicate celei de a 15-a aniversare FRISPA*. Chișinău: CEP USM, 2011, p. 239-248. ISSN 1857-1336.- ISBN 978-9975-70-011-5
31. NICOLAESCU, I. Rolul sindicatelor în implementarea valorilor sociale europene în sfera muncii din Republica Moldova. În: *Științe politice, relații internaționale și studii de securitate*, vol. 1/ Coord. V. Tabără [et al.]. Sibiu: Editura Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, 2011, pp. 62-68. ISBN 978-606-12-0166-2; 978-606-12-0167-9

32. NICOLAESCU, I. The democratic potential of the trade unions in the context of globalization (the case of the Republic of Moldova). In: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Sociale)*, 2023, nr. 8(168), pp. 262-271. ISSN 1814-3199
33. OHTSU S. Changing Characteristics of International Labor Migration in Northeast Asia: With a Focus on the Russo-Chinese Border. In: *Slavic Eurasia's Integration into the World Economy and Community*, 2005, pp. 365-388. [citat 02.04.2020]. Disponibil: https://src-h.slav.hokudai.ac.jp/coe21/publish/no2_ses/5-2_Ohtsu.pdf
34. PÎRȚAC, G. Modernizarea social-politică a Republicii Moldova în contextul extinderii procesului integraționist european. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, Institutul de Cercetări Juridice și Politice, nr.1 (179), 2019, pp. 249-253. ISBN 1857-2294
35. POPESCU, I., ALBU, I., NĂSTASE, G.I. *Sindicatelor și dialogul social*. București: Tensor, 1997, 103 p. ISBN 973-98203-1-X
36. Programme of the ITUC [online]. *ITUC-CSI* [citat 20.04.2022]. Disponibil: www.ituc-csi.org/IMG/pdf/Programme_of_the_ITUC.pdf
37. ROJCO, A. Instrumentele de măsurare a sărăciei și particularitățile de utilizare a lor în programele asistenței sociale. În: *Economie și sociologie*, 2004, nr. 1, p. 33-42.
38. ROMANDAȘ, N., BOIȘTEANU, E. Reflecții privind suspendarea contractului individual de muncă prin prisma Codului Muncii al Republicii Moldova. În: *Materialele Conferinței "Teoria și practica administrării publice"*, 22 mai 2020. Chișinău, 2020, pp. 226-230. ISBN 978-9975-3240-9-0
39. ROȘCA, L. Dimensiunea socială a integrării europene: abordare teoretico-conceptuală. In: *Relații internaționale. Plus*, 2018, nr. 1(13), pp. 19-31. ISSN 1857-4440
40. SACA, V., SACA, S. Politica socială în condițiile Republicii Moldova: deficiențe de fundamentare și promovare . In: *Moldoscopie*, 2002, nr. 1(18), pp. 105-115. ISSN 1812-2566
41. SERVAIS J.M. *International Labour Organization*. Walters Kluwer: 5th edition, 2017. 402 p. ISBN-13 978-9041189097
42. STANDAERT, J.-M. *The Effective Employers' Organization. Complete set of 4 guides*. Budapest: International Labour Office, 2005. 60 p. ISBN 92-2-117403-4
43. *Strategia Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova pentru anii 2022-2027*. [citat 23.04.2023]. Disponibil: <http://sindicatelor.md/download/strategia-confederatiei-nationale-a-sindicatelor-din-moldova-pentru-anii-2022-2027/>
44. TEOSA, V., COJOCARU, I. Libertatea asocierii sindicale: reflecții istorice și practici contemporane. In: *Moldoscopie*, 2009, nr. 2(45), pp. 134-140. ISSN 1812-2566
45. *The global market - trade unionism's greatest challenge [online]. Sixteenth World Congress of the ICFTU* [citat 20.04.2022]. Disponibil: <http://library.fes.de/fulltext/netzquelle/01306.html#GlobalizationChallenge>
46. TITMUSS, R. *Essays on the "Welfare State"*. Allen and Unwin, third edition, 1976, 268 p. ISBN 0043610234
47. VACULOVSCHI, D., LIPCIU, A. Dialogul social și anumite valențe doctrinare. În: *Analele Științifice ale Academiei de Studii Economice din Moldova*, 2012, nr. 10, pp. 32-34. ISSN 1857-1433
48. VARZARI P. Dreptul la muncă și utilizarea forței de muncă a populației. În: *Revista de filozofie și drept*, 2003, nr. 3 (104), p. 74-80. ISSN 1957-2294.
49. ВОЛГИН, Н. А. *Социальная политика: Энциклопедия*. Москва: Альфа-Пресс, 2010. 416 с. ISBN 5-94280-182-7.

50. ОЛИМПШЕВА, И.Б. Российские профсоюзы в системе регулирования социально-трудовых отношений: особенности, проблемы и перспективы исследования. В: *Научные доклады: независимый экономический анализ*. Москва, 2010, № 216. 150 с.
51. *Рынок труда и социальная политика в Центральной и Восточной Европе. Переходный период и дальнейшее развитие*. Под ред. Н.Барра. Пер. с англ. Москва: ИКЦ ДИС, 1997, 496 с. ISBN 586509047X
52. СПЕРАНСКИЙ, В.И. *Организация профсоюзной работы. Настольная книга профработника и активиста*. Москва: АТиСО 2005 г. 518р. ISBN 5-93441-080-6
53. СУНАРЧИНА, М. О модернизации профсоюзов как института регулирования социально-трудовых отношений и социальной защиты. В: *Социально-политические науки*, 2012, № 4, с. 109-112. ISSN 2223-0092
54. ТЕОСА, В. *Республики Молдова: Практические социальные политики в контексте глобализации труда*. Chişinău: CEP USM, 2006. 407 с. ISBN: 9789975917735
55. ТЕОСА, В., МОШНЯГА, В., РУСНАК, Г Профсоюзное пространство Молдовы: особенности и современные тенденции. In: *Moldoscopie (Probleme de analiza politică)*. / Revistă științifică trimestrială. 2005, nr. 2(29), pp. 113-138. ISSN 1812-2566
56. ТУРУНЦЕВ, Е. Социальная политика и интеграция общества. В: *Общественные науки и современность*. 1995, № 3, с. 39-46. ISSN 0869-049
57. ХОЛОСТОВА, Е.И. *Социальная политика*. Москва: Издательский Дом "Инфра-М", 2001, 202 с. ISBN 5-16-000565-X
58. ЦЫГАНКОВ, А.П. Гулливер на распутье: американская стратегия и смена миропорядка. В: *Международная аналитика* [online]. 2020, Том 11 (2), с. 28–44 [citat 05.04.2021]. Disponibil: <https://doi.org/10.46272/2587-8476-2020-11-2-28-44>.
59. ЦЫСИНА, Г. Профсоюзы стран Запада сегодня. В: *Общество и экономика*. 2009, № 4-5, р. 227-246. ISSN 0207-3676.
60. ШАНДРУ, Д., НАУМОВ, В. Закон о профсоюзах Республики Молдова: степень эффективности. В: *Народонаселение*. 2011, №. 4(54), с. 104-115. ISSN 1561-7785.

LISTA PUBLICAȚIILOR ȘTIINȚIFICE ALE AUTORULUI LA TEMA TEZEI

Articole în reviste științifice din străinătate recunoscute

1. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. European experience of social partnership in the labour field: perspectives for the Republic of Moldova. In: CES Working Papers. Centre for European Studies, Volume IV Issue 2, 2012 Alexandru Ioan Cuza University of Iasi Romania, 2012, pp. 188-195. ISSN on-line edition: 2067 - 7693

Articole în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

2. NICOLAESCU, I. The democratic potential of the trade unions in the context of globalization (the case of the Republic of Moldova). In: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Sociale), 2023, nr. 8(168), pp. 262-271. ISSN 1814-3199. (Categoriea B).
3. NICOLAESCU, I. Parteneriatul social în sfera muncii: experiența Republicii Moldova și Georgiei. In: Moldoscopie, 2015, nr. 3(70), pp. 116-126. ISSN 1812-2566. (categorica C).
4. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Relațiile politice și activitatea sindicatelor din Moldova: nivelul național (din experiența CSRM). În: Analele științifice ale USM (Seria "Științe Socioumanistice"), 2005, vol. II, pp. 163-168. ISSN 1811-2668 (categorica C).

Articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

5. NICOLAESCU, I. Solidarity of the international trade union movement in the post COVID 19 era. In: EU Law and Politics at the Crossroads: Navigating the Complexities of AI, Digitalization, Data Protection, Security, and Radicalization. L'Europe unie/ United Europe. Special volume, No 20, 2023 / coord.: dr. Mihaela Daciana Natea, dr. Simion Costea. Cluj-Napoca: Napoca Star, 2023. ISBN 978-606-062-762-3
6. NICOLAESCU, I. Rolul sindicatelor în implementarea valorilor sociale europene în sfera muncii din Republica Moldova. În: Științe politice, relații internaționale și studii de securitate, vol. 1/ Coord. V. Tabără [et al.]. Sibiu: Ed. Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, 2011, pp. 62-68. ISBN 978-606-12-0166-2; 978-606-12-0167-9

Articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

7. NICOLAESCU, I. Provocări sociale globale asupra mișcării sindicale: înțelegerea identității, ideologiei și scopului. În: Știința politică și societatea în schimbare: [materialele conferinței științifice internaționale]: Ediția a 2-a / coordonatori: Natalia Putină, Alexandru Solcan; comitetul științific: Valeriu Moșneaga [et al.]. – Chișinău: Editura USM, 2024, pp. 48-56. ISBN 978-9975-62-736-8
8. NICOLAESCU, I. Particularitățile și problemele mișcării sindicale din Republica Moldova. În: Țările post-sovietice între UE și Federația Rusă - analiza circumstanțelor specifice și tendințelor politice = Post-Soviet States between Russia and the EU: analysing special circumstances and political tendencies: Conferință științifică internațională, 27 Septembrie, 2016/ V. Teosa [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2016, pp. 301-309. ISBN 978-9975-71-829-5.
9. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Procesul de modernizare a sindicatelor: lecții pentru Republica Moldova. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății

Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie 2015, Chișinău: CEP USM, 2015, pp. 506-509. ISBN 978-9975-71-721-2.

Articole în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

10. NICOLAESCU, I. Mișcarea sindicală europeană: provocări și perspective. În Știința politică în Republica Moldova: realizări și perspective. Materialele conferinței științifice internaționale dedicate celei de a 15-a aniversare FRISPA, Chișinău: CEP USM, 2011, p. 239-248. ISSN 1857-1336.- ISBN 978-9975-70-011-5

Articole în lucrările conferințelor științifice naționale

11. NICOLAESCU, I. Implementarea strategiilor organizației internaționale a muncii (ILO) în Republica Moldova și Georgia. În: Integrare prin cercetare și inovare.: Științe juridice și economice , 10-11 noiembrie 2015, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Universitatea de Stat din Moldova, 2015, R, SJE, pp. 226-229. ISBN 978-9975-71-703-8.
12. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Parteneriatul social tripartit – mecanism de realizarea a valorilor europene. În: Interferențe universitare – integrare prin cercetare și inovare. Conferință cu participare internațională, 25-26 septembrie 2012. Chișinău: CEP USM, 2012, p. 265-267. ISBN 978-9975-71-703-8.
13. NICOLAESCU, I. Mișcarea sindicală în condițiile globalizării. În: Creșterea impactului cercetării și dezvoltării capacității de inovare , Conferința științifică cu participare internațională consacrată a 65-a aniversare a USM, 21-22 septembrie 2011. Rezumatele comunicărilor. Chișinău: CEP USM, 2011, p. 415-418.
14. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Globalizarea ca factor de influență a mișcării sindicale internaționale. În: Dezvoltarea cercetării științifice, promovarea și cultivarea creativității și a inovării în procesul instruirii academice 5 mai 2010, rezumatele comunicărilor, Chișinău CEP USM, 2010, p. 119-120.
15. NICOLAESCU, I. Abordări internaționale și naționale privind problemele egalității de gen pe piața muncii. Cazul Republicii Moldova. În: Cercetare și inovare – perspective de evoluție și integrare europeană 23 septembrie 2009, rezumatele comunicărilor, Chișinău CEP USM, 2009, p. 249-250

Articole în alte culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

16. NICOLAESCU, I. Инновационные стратегии профсоюзов в рамках политики Международной организации труда. În: Studii Internaționale: viziuni din Moldova, 2007, vol. V, nr. 4, pp. 129-139. ISSN 1857-1336 ISBN 978-9975-70-532-5
17. NICOLAESCU, I., POLEACOV, D. Международное профсоюзное движение: эволюция и структура. În: Studii Internaționale: viziuni din Moldova, 2007, vol. II, nr. 1, pp. 165-182. ISSN 1857-1336
18. NICOLAESCU, I. Профсоюзы в транснациональных компаниях в условиях глобализации: проблемы и решения. În: Studii Internaționale: viziuni din Moldova, 2007, vol. III, nr. 2, pp. 180-190. ISSN 1857-1336
19. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Activitatea sindicatelor din Republica Moldova în contextul strategiilor sociale europene. În: Studii Internaționale: viziuni din Moldova, 2006, vol. I, nr. 1, pp. 57-64. ISSN 1857-1336 ISBN 978-9975-70-012-2

ADNOTARE

la teza de doctor în științe politice *Strategii sindicale internaționale în condițiile globalizării: implicații pentru Republica Moldova*, autor **Nicolaescu Irina**
Specialitatea 562.03 – Probleme și strategii ale dezvoltării globale și regionale,
Chișinău, 2024

Structura tezei: introducere, patru capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 294 titluri, anexe, 140 pagini de text de bază. Rezultatele tezei de doctorat au fost expuse în 19 articole publicate în culegeri și reviste din Republica Moldova și internaționale.

Cuvinte cheie: strategiile sindicale, parteneriat social, provocările sociale globale, globalizare, politica socială, sfera muncii, protecția socială, piața forței de muncă, Republica Moldova.

Scopul lucrării constă în abordarea teoretico-conceptuală, metodologică și analitico-empirică a strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării și în examinarea implementării acestora în activitatea sindicală din Republica Moldova privind provocările și obiectivele dezvoltării globale la etapa contemporană.

Obiectivele cercetării: identificarea aspectelor evolutive ale cercetării strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării; analiza aspectelor istoriografice ale impactului organizațiilor internaționale în abordarea contemporană a strategiilor sindicale internaționale; interpretarea abordărilor teoretico-conceptuale și metodologice ale strategiilor sindicale internaționale contemporane; investigarea mecanismelor de implementare a strategiilor sindicale internaționale la etapa actuală a globalizării; examinarea aspectelor structural-instituționale și funcționale ale organizațiilor internaționale în sfera muncii; specificarea fundamentului politico-juridic internațional de implementare a strategiilor sindicale la nivel național; identificarea particularităților și problemelor activității sindicale din Republica Moldova privind contracararea noilor provocări globale; cercetarea procesului de implementare a strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova.

Noutatea și originalitatea științifică constă în conceptualizarea strategiilor sindicale internaționale ca ca bază a mecanismului complex și multinivela al activității sindicatelor din Republica Moldova de implementare a obiectivelor de dezvoltare și contracarare a provocărilor globale; determinarea particularităților activității sindicale la nivel național în condițiile globalizării prin promovarea strategiilor internaționale și europene din sfera muncii în politicile naționale de dezvoltare.

Rezultatul care contribuie la soluționarea unei probleme științifice importante în lucrare constă în importanța implementării strategiilor sindicale internaționale la nivel național pentru dezvoltarea democratică, socială și economică, fapt ce a determinat necesitatea creșterii contribuției activității sindicale din Republica Moldova la dezvoltarea lor în vederea stabilirii soluțiilor și răspunsurilor la amenințările globale în sferile politică, economică și socială din țara, precum și determinarea locului sindicatelor în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Semnificația teoretică se manifestă în determinarea conceptuală a relevanței, locului și rolului strategiilor sindicale internaționale și a experienței mecanismelor sociale europene din sfera muncii, de implicarea lor în soluționarea sarcinilor de dezvoltare sustenabilă pentru Republica Moldova în condițiile globalizării, în calitate de factor al extinderii direcțiilor și domeniilor tradiționale ale activității sindicatelor naționale, includerea lor eficientă în procesele politice, sociale și economice la etapa de europeanizare a statului în cadrul procesului integraționist.

Valoarea aplicativă este reflectată în recomandările formulate de autor privind implementarea strategiilor sindicale internaționale în activitatea sindicatelor din Republica Moldova pentru eficientizarea participării lor în cadrul parteneriatului a dialogului social tripartit, atingerea standardelor europene la etapa de negocieri și măsurile de contracarare a provocărilor în condițiile globalizării. Rezultatele pot fi utilizate la elaborarea unei baze metodologico-didactice în procesul pregătirii profesionale a studenților, masteranzilor și doctoranzilor de la diferite facultăți adiacente.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele cercetării sunt reflectate în tezele conferințelor naționale și internaționale și în articole publicate în reviste de specialitate din țară și de peste hotare. Drept aprobare a rezultatelor servește și activitatea didactică al autorului în cadrul Departamentului Relații Internaționale, FRIȘPA, USM.

ANNOTATION

to the doctoral thesis in the field of political science entitled: *International trade unions strategies in context of globalization: implications for Republic of Moldova*, by Irina NICOLAESCU, the specialty: 562.03 – Problems and strategies of global and regional development, Chisinau, 2024

The structure of the dissertation includes: an introduction, three chapters divided into subchapters, general conclusions and recommendations, a 294-entry bibliographical list, annexes, 140 pages of the basic text. The scientific results have been published in 19 scientific papers.

Keywords: trade union strategies, social partnership, global social challenges, globalization, social policy, the sphere of work, social protection, the labor market, Republic of Moldova.

The purpose of the work consists in the theoretical-conceptual, methodological and analytical-empirical approach of international trade union strategies in the conditions of globalization and in the examination of their implementation in trade union activity in the Republic of Moldova regarding the challenges and objectives of global development at the contemporary stage.

The objectives of the research: identifying the evolutionary aspects of the research of international trade union strategies under the conditions of globalization; the analysis of the historiographical aspects of the impact of international organizations in the contemporary approach to international trade union strategies; the interpretation of the theoretical-conceptual and methodological approaches of contemporary international trade union strategies; investigating the mechanisms for implementing international trade union strategies at the current stage of globalization; examining the structural-institutional aspects of international organizations in the labor sphere; specifying the international political-legal foundation for the implementation of trade union strategies at the national level; identifying the particularities and problems of trade union activity in the Republic of Moldova regarding countering the new global challenges; researching the process of implementing anti-discriminatory trade union strategies in the sphere of labor in the Republic of Moldova.

The scientific novelty and originality consists in the conceptualization of international trade union strategies as a complex and multilevel mechanism of the trade unions' activity in the Republic of Moldova for the implementation of development objectives and countering global challenges; determining the particularities of trade union activity at the national level under the conditions of globalization by promoting international and European strategies in the sphere of work in national development policies.

The result that contributes to the solution of an important scientific problem in the paper consists in the importance of the implementation of international trade union strategies at the national level for democratic, social and economic development, a fact that determined the need to increase the contribution of trade union activity in the Republic of Moldova to their development in order to establish solutions and answers to global threats in the political, economic and social spheres in the country, as well as determining the place of trade unions in the European integration process of the Republic of Moldova.

The theoretical significance is manifested in the conceptual determination of the relevance, place and role of international trade union strategies and the experience of European social mechanisms in the sphere of work, their involvement in solving the tasks of sustainable development for the Republic of Moldova in the conditions of globalization, as a factor of the expansion of directions and the traditional fields of the activity of national trade unions, their effective inclusion in the political, social and economic processes at the stage of Europeanization of the state within the integrationist process.

The applicative value of the work is reflected in the recommendations formulated by the author regarding the implementation of international trade union strategies in the activity of the trade unions in the Republic of Moldova for the efficiency of their participation in the tripartite social dialogue partnership, the achievement of European standards at the stage of negotiations and the measures to counter the challenges in the conditions of globalization. The results can be used to develop a methodological-didactic basis in the process of professional training of students, masters and doctoral students from different faculties.

Implementation of the scientific results. are reflected in the theses of national and international conferences and in articles published in specialized magazines from the country and abroad. The didactic activity of the author in the Department of International Relations, FRȘPA, USM, also serves as approval of the results.

АННОТАЦИЯ

диссертации на соискание ученой степени кандидата политических наук *Международные профсоюзные стратегии в условиях глобализации: последствия для Республики Молдова*, автор **Николаеску Ирина, Специальность 562.03 – Проблемы и стратегии глобального и регионального развития,**

Кишинёв, 2024.

Структура диссертации. Работа состоит из введения, четырёх разделов, общих выводов и рекомендаций, библиографии включающей 294 источников, приложения, 140 страниц основного текста. Результаты исследования были изложены в 19 научных статьях, опубликованных в национальных и международных журналах.

Ключевые слова: профсоюзные стратегии, социальное партнерство, глобальные социальные вызовы, глобализация, социальная политика, сфера труда, социальная защита, рынок труда, Республика Молдова

Цель работы состоит в теоретико-концептуальном, методологическом и аналитико-эмпирическом подходах международных профсоюзных стратегий в условиях глобализации и рассмотрении их реализации в профсоюзной деятельности Республики Молдова относительно целей и задач глобального развития на современном этапе.

Задачи исследования: выявление эволюционных аспектов исследования международных профсоюзных стратегий в условиях глобализации; анализ историографических аспектов влияния международных организаций на современный подход к международным профсоюзным стратегиям; интерпретация теоретико-концептуальных и методологических подходов современных международных профсоюзных стратегий; исследование механизмов реализации международных профсоюзных стратегий на современном этапе глобализации; рассмотрение структурно-институциональных аспектов деятельности международных организаций в сфере труда; определение международной политико-правовой основы для реализации профсоюзных стратегий на национальном уровне; выявление особенностей и проблем профсоюзной деятельности Республики Молдова в сфере противодействия новым глобальным вызовам; исследование процесса реализации антидискриминационных стратегии профсоюзов в сфере труда в Республике Молдова.

Научная новизна и оригинальность исследования заключается в концептуализации международных профсоюзных стратегий как сложного и многоуровневого механизма деятельности профсоюзов Республики Молдова для реализации целей развития и противодействия глобальным вызовам; в определении особенностей профсоюзной деятельности на национальном уровне в условиях глобализации путем продвижения международных и европейских стратегий в политику национального развития.

Результат, способствующий решению важной научной проблемы в работе, заключается в важности реализации международных профсоюзных стратегий на национальном уровне для демократического, социального и экономического развития, что определило необходимость увеличения вклада в профсоюзную деятельность в Республике Молдова для их развития с целью поиска решений и ответов на глобальные угрозы в политической, экономической и социальной сферах страны, а также определения места профсоюзов в процессе европейской интеграции республики Молдовы.

Теоретическая значимость проявляется в концептуальном определении актуальности, места и роли международных профсоюзных стратегий и опыта европейских социальных механизмов в сфере труда, их вовлечении в решение задач устойчивого развития Республики Молдова в условиях глобализации, как фактор расширения направлений и традиционных сфер деятельности национальных профсоюзов, их эффективного включения в политические, социальные и экономические процессы на этапе европеизации государства в рамках интеграционного процесса.

Практическая ценность отражено в сформулированных автором рекомендациях по реализации международных профсоюзных стратегий в деятельности профсоюзов Республики Молдова для эффективности их участия в трехстороннем партнерстве социального диалога, достижения европейских стандартов. на этапе переговоров и мерах по противодействию вызовам в условиях глобализации. Результаты могут быть использованы для разработки методико-дидактической основы в процессе профессиональной подготовки студентов, магистрантов и докторантов различных факультетов.

Внедрение научных результатов. Конкретные разработки по теме исследования были изложены на международных и национальных конференциях, в опубликованных статьях и нашли практическое применение в читаемых курсах на факультете Международных Отношений, Политических и Административных Наук, МолдГУ.

NICOLAESCU IRINA

**STRATEGII SINDICALE INTERNAȚIONALE ÎN CONDIȚIILE
GLOBALIZĂRII: IMPLICAȚII PENTRU REPUBLICA MOLDOVA**

562.03 – PROBLEME ȘI STRATEGII ALE DEZVOLTĂRII GLOBALE

Rezumatul tezei de doctor în științe politice

Aprobat spre tipar: 19.08.2024
Hârtie ofset. Tipar ofset.
Coli de tipar: 2,00

Formatul hârtiei 60x84 1/16
Tirajul 40 ex.
Comanda Nr. 111

Întreprinderea Editorial-Poligrafică „Știința”
Str. Academiei, nr. 3. Chișinău, MD-2028